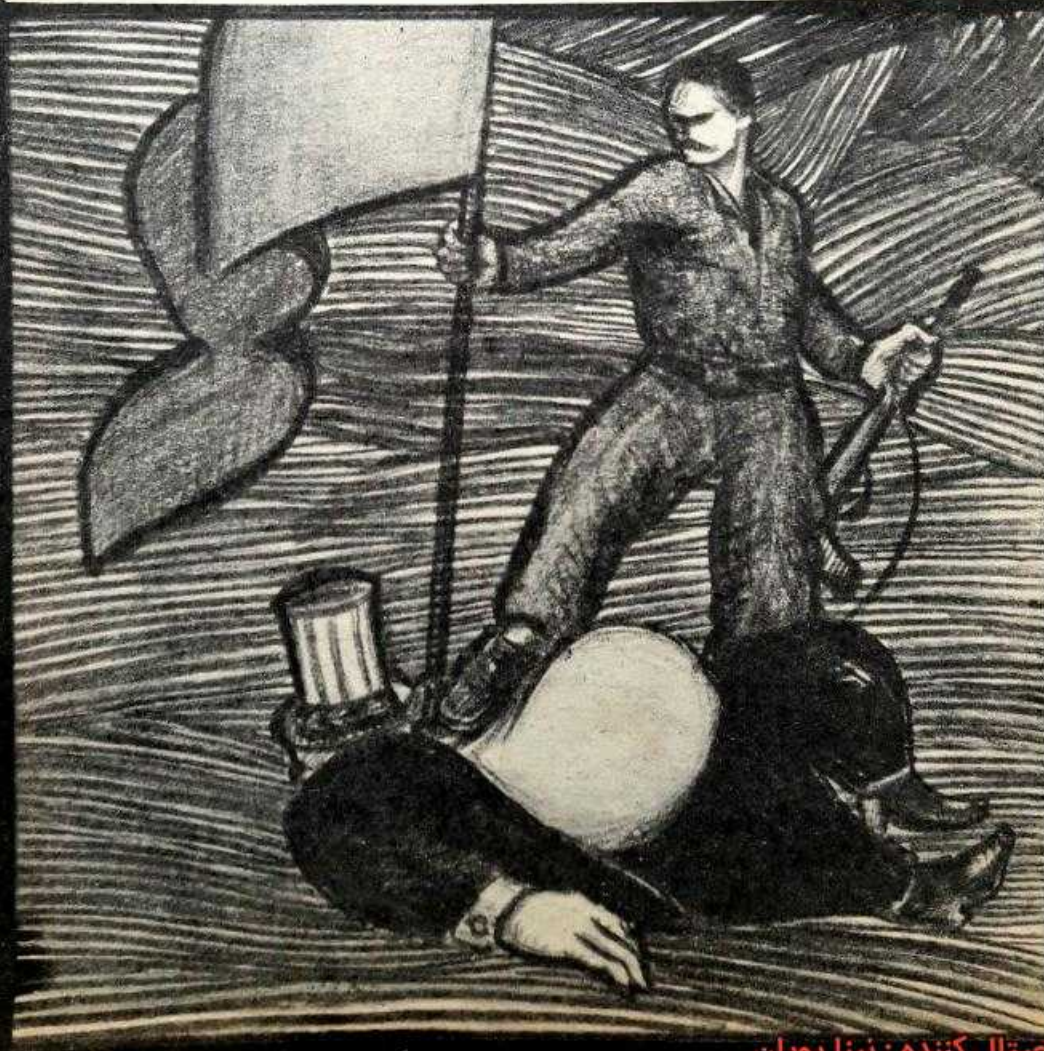

- انقلاب یولوندا

ادبی - سیاسی مجموعه

هرنمره ۳ تومن

۴

دیجیتال کننده : نینا پویان

کلیه کتابخانه‌های عمومی مساجد، مدارس، انجمن‌ها، شهرها و روستاهای آذربایجان و خمسه و نیز کلیه انجمن‌های آذربایجان شناسی و شعبه‌های تحقیقاتی تاریخ، زبان و ادبیات آذربایجان در دانشگاه‌های سرتاسر جهان می‌توانند با ارسال آدرس دقیق خود منضم به تقاضا نامرسمی از آبونمان مجانی استفاده کنند. کلیه کارگران، محصلان و معلمان آذربایجان می‌توانند با ارسال گواهی کار و پرداخت نصف بهای اشتراک آبونه‌شوند. علاقمندان می‌توانند وجوه اشتراک را به حساب شماره ۱۷۴ بانک ملت (عمران سابق) شعبه دانشگاه تهران از هر نقطه واریز و رسید آن را همراه تقاضای اشتراک و آدرس دقیق خود به آدرس زیر بفرستند:

صندوق پستی ۴۱/۳۷۶۷، منطقه پستی ۱۴ تهران.

انقلاب یولوندا (در راه انقلاب) مجموعه‌ی ادبی - سیاسی از سوی جمعیت فرهنگ آذربایجان هر پانزده روز یکبار منتشر می‌شود. زیر نظر هیئت دبیران. مدیر و سردبیر ح. صدیق. آدرس مکاتبه: صندوق پستی ۴۱/۳۷۶۷، منطقه ۱۴، تهران. آدرس مراجعه در تهران: کتابخانه انقلاب، پاساژ هواپیمائی، خیابان انقلاب. مرکز پخش در سرتاسر آذربایجانی مطبوعاتی ملازاده (نماینده‌ی کیهان). وجه اشتراک ۶ ماهه ۳۵۰ ریال، یک ساله ۷۰۰ ریال، کشورهای همجوار ۱۳۰۰ ریال، اروپای غربی ۱۶۰۰ ریال، اتحاد شوروی، اروپای شرقی و آمریکا ۲۱۰۰ ریال. برای تک‌شماره ۳۰ ریال تمیر باطل نشده پذیرفته می‌شود. آگهی داخل سطری ۱۰۰ ریال، تمام صفحه ۱۵۰۰۰ ریال، پشت جلد رنگی ۳۰۰۰ ریال. آگهی فقط در امور فرهنگی و اجتماعی پذیرفته می‌شود. شماره حساب بانکی: ۱۷۴ بانک ملت (عمران سابق)، شعبه دانشگاه تهران. آی، بی، ام از سیمین ن. صفحه‌بندی و میزان نیاز حمید، ح. فیلم و زینگ و چاپ و صحافی از رکسانا. تاریخ چاپ ۵۹/۱۱/۱۴

بوگونلر لیبرالیزم و لیبرال لغت لری دانشیقلاردا چوخ ایشله نیر . بعضی لرین بو لغتله حساسیت گوئسترملری و لیبرالیزمی بیرمیشخص اولونموش گروه یا دسته به یاپیشدیرما بیوسیرا باشقا موضوعلار بیزی وادار ائتدی کی لیبرال و لیبرالیزم موردینده بحث ائدهک و اونلارین فلسفی - اجتماعی افکارلارین ایران چارچو و اسیندا اولورسادا تدقیق ائدهک .

لیبرالیزم نه دئمک دیر؟

لیبرالیزم " لیبر " لغتیندن کی اصلده یونانی و " آزاد " معاسیندا دیر ، آلتینب دیر . بو لغت لرین ایشلنچک موردی صنعتی انقلاب و رنسانس عنصریندن سونراکی سیاسی علوم دا دیر . اونون رشد ائتمک زمینلرین ۱۸ و ۱۹ - نجی قرن لرده ، اوروپا مخصوصا " انگلستاندا اختارمالیقی . لیبرالیزمین فلسفی بنالاین قویانلاردان انگلیزلی " جان لاک " دان آد آپارماق اولار . او آزاد انسانین اجتماعی جهت لرینه علاقه گوئستیردی و سوئله بهردی کی : " بیر ایده آل جامعه دوزلتمک ایچون " آزادلیق " عنصری انسانلاردا آراسیندا اولان رابطه لرین آن بوئوک تعیین ائده نی دیر و فردی آزادلیق لاری او جمله دن دانشیق و عقیده آزادلیغینی محترم سایماق دولتین وظیفه لریندن دیر . "

سونرالار باشقا فیلسوفلار او جمله دن " بنت هام " ، " جان استوارت میل " ، " جیمز میل " ، " توماس هیل گری " آزادلیق حاققیندا اولان نظریه لر موردینده چالیشدی لار . بو نظریه لرین پایه سین و انکشاف تا پماغین گرک " طبیعی حقوق " ایده سینده اختارماق . " طبیعی حقوق " نظریه سینده دئیلیر کی بوتون انسانلار آزاد دونیا یا گلیرلر و گرک آزاد یا شاسینلار . کی بودا آیدین بیر موضوع دیر و بحث و دانشیفا احتیاجی یو خودور . بو ترتیب ایله اوروپادا اولان ضد دیکتاتوری نهضت لر لیبرالیزمی " قورتاریجی " بیر ایده کیمی قبول ائدیپ اونو یایماقدا اللشدیلر و غرب دموکراسیسی و پارلمانی حکومتلر اوندان اله گلدی . اوروپا فئودالیتنه نظامینین آزاراق آرادان گئتمه سی ، متوسط طبقه نین رشد ائتمه سی ، کلیسانین اقتدارینین گئتمه سی اوزرینده آزاد خواهلیق ایده لرین قبول ائدیلمه ز مینه سی دوزه لینمشدیر . متوسط حقوق بیلنلر ، تحصیل ائده نلر ، متوسط خرده بورژوا ساتیشچیلار و اکینچی لری باشقا طبقه لردن آزاد خواهلیق ایده لریندن استقبال ائتدی لر و بونا گوره لیبرال حزب و فرقه لر انگلستاندا رشد ائتمک باشلا دیلار .

لیبرالیستی ایده لرین بیئرینه بهتیشمه سی ایچون انگلستاندا " لولر " حزبی چوخ اللشدی . او حزب دئیردی " حکومتین پایه سی مهللتین راضی چیلیفا باغلی دی و راضی چیلیق او واخت دوزه لینیر کی خلق ئوزلری علاقه ایله قانونلارا باش اگسین لر و باش اگمه

ایسه اوزمان آله گلرکی خلق " رأی حقیقی " و بیرسیرا باشقامسئله لموردینده بیر-بیرلریله
بیر اولوب و حکومتی نوز سئچمیش لری بیلرلر .
اونلار طبیعی حقوقو فلسفی دیلدن سیاسی دیله چئویریب و معتقدایدیلرکی طبیعی
حقوق عبارتدیر :

" وئریمهین امتیازلار و ذاتی - فطری حقوق لار کی انسانا وئریلیب دیر و فرد حقوقو
جامعه نین ایاق اوسته دورماسینین عاملی دیر و فرد راضی چیلیگی سیاسی ایشلرین دوز
اولماسی دیر . "

سونرالار آزادخواه لار و آزادخواه فرقه لر آزادلیغین حدودو حاققیندا و اونون یئرینه
یئتیشمه سی باره ده بیر بوللو تفسیرلر و تعبیرلر ائتدیلر . اوروپائی دولت لر خصوصاً " انگلیز
و فرانساین اساسی قانونو یازیلاندان سونرا ، بو حکومت لر لیبرال لارین عام نظرلرین اصلی
قانون لار عنوانیله قبول ائتدیلر . لیبرالیزمین رشدی و اونون اصلی قانون لارینین جامعه ده
قبول الوتماسی اوزرینده ، مختلف لیبرال حزب لر آراسیندا طبیعی حقوق ، اجتماعی قرار داد
و وحدان راضی چیلیگی حاققیندا کی لیبرال لارین اعتقاد لارینین اساسین دوزلدیر ، اختلاف
دو ؤشوب بیر - بیرلریندن انشعاب ائدیپ ، مختلف فکرلر اونلارین آراسیندا یاییلدی . مثلاً
۲۵ - نجی قرنن ایلک لرینده انگلستانین اوج بو ؤوک حزبینین (یعنی : " لیبرال " ،
" کارگر " ، " محافظه کار ") اعتقادی میانیسیندا فرق یوخ ایدی . آنجاق گئتدی کجه اونلارین
آراسیندا مختلف زمینه لرده او جمله دن " ایش حقوقو " ، " مستعمره لار اداره سی " و خارجی
سیاست " موردینده تضاد تاپیلدی . بو تئوری و عمل تضادی لیبرال حزب لری ضعیف ائتدی .
مثلاً انگلستانین لیبرال حزبی کی ۱۹۲۳ - نجی ایلین سئچکیلرینده ۱۵۰ کرسی آله گتیر میشدی ،
نئچه ایل سونرا تکجه ۵ کرسی آله گتیره بیلدی و آرادان گئدیپ ، مضمحل اولدو .
لیبرالیزم گئتدی کجه تکجه بیر باخیش صورتینده اروپا جامعه سینده مطرح اولوندو .
مختلف حزب لر وجوده کلدی کی لیبرال عنوانلاری یوخ ایدی ، آنجاق همان یولو گتیردیلر .
لیبرال لارین اللشمه سی اوزرینده مطبوعات آزادلیغی ، سئچگی آزادلیغی و ایش
سئچمک آزادلیغی دا تأمین اولوندو ، و عقیده لر توقفوشماسی بحث و دانیشقلاردا چوخالدی .
فرهنگ ، بهداشت و اجتماعی ایستکلر توسعه سی لیبرالیزمی ایللر بویو دیکتاتور لوق و
تحقیر آلتیندا یاشایان ملت لر ایچون بیر ایده آل و استبداد دان قورتاران بیر عقیده
تانیئتدیردی .

کلن نمره لریمیزده لیبرالیزمین تکاملی ، لیبرال لارین آزادخواهلیق عنوانیله میدانا
گیرمه لری ، مشروطه لیبرال لاری یا همان تجدد طلبلر و لیبرال لارین خلق انقلابلاریندا
منفی رول اوینامالاریننی سیزین ایچون یازا جاغیق .
دالیسی وار

۱۲ بهمن ۵۷

حق‌گلدی باطل گئندی

مکتوبلارا جواب

— عنعنه‌لری حاققیندا مطلب‌لرینیزی گوزله‌بیرک .
ضمنا " بوندان سونرا بیزیم ایچون تغزلی ،
عاشقانه و بو کیمی مطلب‌لریوخ ، بلکه انقلاب
شرایطینه اویغون اولان و خلق دو گوشوندن
سوژ آچان مطلب‌لر یوللایین . ساغ اولاسیز .

آشاغیدا گلن عزیز دوستلاریمیزین دا
مکتوبلاری الیمیزه چاتدی .

علیرضا ذیحق (خوی) ، ب . ائلچین
(تبریز) ، انجمن اسلامی بانوان میانه ، اداره
کل فرهنگ استان ، زنجان (ابهر) — حسن
آذربالا (تبریز) ، کاظم تبریز اوغلو (تبریز)
صمد بالتاچی (تهران) ، احمد باروغی
(تهران) ، رباب خانم ص . (تبریز) ، قلی
محسنی (خیابو) ، د . ل . (سلماس) ، م .
ائلدار (مرند) ، م . ت . (مشهد) ، س .
گوژلزاده (تهران) .

۵

ع . بهرنگ دوست — اردبیل ۲۰۲
ایلک مکتوبونوز بییشدی . بیزده سعی
اندیریک مجله‌میزین زنگین لشمه‌سینده و
انقلابا ارتیق یاردیم ائتمه‌سینده بویوک آددیم‌لر
گوئتورک . سیزین مکتوبلارینیزی و مطلب‌لرینیزی
گوزله‌بیریک . ساغ اولاسیز .

آقای نقابی — تبریز

مختلف مکتوبلارینیزو گورکملی یازیلارینیز
الیمیزه چاتدی . مجله‌میزه علاقه گوسترمدن
سئوینیریک . سیزین مکتوبلارینیزین یولونو
گوزله‌بیریک و انتظاریمیز وار مجله‌نی ئوزگه‌لره
ده تانیئتدیراسینیز . چوخ باشایین .

م . قاضی — چاراویماق

ایکی مکتوبوز الیمیزه چاتدی . سیزین
کند احوالاتی و کند چیلر یا شاییشی و خلق عادت

محمد باقر خلخالی

ایله ضبط و نشر ائتمیشلر . اونلارین نه اولدوغو البته گؤز قاپاغیندا دیر .

بو مقاله ده سوئز ائتدیگیمیز محمد باقر خلخالی ایسه همین بولگه ده پاشاییب ، عمر سوموشدور .

او ، کئچن عصر جنوبی آذربایجان ادبی محیطینده ، غوز اجتماعی مفکوره سی و بدیعی ابتکاری ایله ، مثبت تأثیر قویان قدرتلی شاعرلر دندیر . بو عالم و متفکر شاعر دن بیرنجی دفعه مرحوم محمد علی تربیت " دانشمندان آذربایجان " اثرینده آد آپاریر . او یازیر : " محمد باقر از قریه قارا بولاق خلخال تا ۱۳۱۰ هجری زنده بوده و مثنوی فصیح و سلیس وی بعنوان ثعلبیه مشهور و مکرر چاپ شده و متداول است . "

(ص ۶۲)

سونرا مرحوم مدرس قیمتلی ریحانه الادب (ج ۱ ص ۴۰۵) اثرینده شاعر حاققیندا اطرافلی معلومات وثریر و یازیرکی جوانلیقدا " معدن - الاسرار " مؤلفی ملا علی زنجانی نین یانیندا درس اوخوموش ، سونرالار خلخالدا قضاوت ایشینه باخارمیش .

آقابزرگ تهرانی " الذریعه " کتابیندا و خانبا با مشار یازد یغی فهرستین ایکنجی جیلدینده ده اوندان احتراملا آد آپاریرلار .

خلخال ، وطنمیز آذربایجانین گؤزل طبیعتلی و منظره لی بولگه لریندن بیر یسیدیر . طالش داغلاری ایله مغرب طرفیندن هم مرز اولان بو منطقه اوزوک قاشی کیمی اردبیل ، زنجان و میانا بولگه لرینین اورتاسیندا دوشوب قالمیشدیر .

هر زمان قیشدا بولوب اغلاناتان ، حتی آیلار بیله پست مراسلاتی دالنگیه ن گؤزل بو بولگه ، خابین محمد رضا شاه زمانیندا آذربایجانین باشقا بولگه لری کیمی شاه انتقامینا معروض قالدی و بیر خرابه زار لیفاچئور یلدی . قیزیل غوزن چایی ایله سوواریلان بو منظره لی و وثریملی یسورد ایلر بویو حتی دبیرستان و دانشسرادان محروم قالمیش ، اوغوللاری یالنیز اورانی تهران سرمایه دارلاری و اؤمک محصورلاری آراسیندا بیر خرابه کؤز بویه بدل ائتمک مجبور تینده قالمیشدیرلار . ظالشلار ایله قونشو اولان بو بولگه نین بعضی کندلرینده تاتلار ، وکوردلر ، فارسلا و طالشلار یا شاما قلا دیرلار . همین نئجه کند معدوم شاه زمانی " منوچهر مرتضوی " ، " کارنگ " و " یحیی ذکا " کیمی ساتیلیمیشلرین آلینده جعل سند و سیله سی اولموش و اونلارین دیلین " اسکی آذری دیلی " دئییه های - کوی

معاصر آذربایجان شاعر لریندن قارابولاقلی
 مرحوم عبدالرزاق بهمنی ۱۳۴۷- نجی ایلده
 بوسطرلرین صاحبینه یازدیغی مکتوبدا اونون
 ۱۲۵۰ قمری ده " شخدر آباد " کندینده متولد
 اولماسینا اشارت ائدهرک یازیر: " محمد باقر
 کیچیک ایکن آقاسی ایله قارابولاقا کوچ ائتمیش،
 ۱۴ یاشیندا تحصیل ایچون زنجانا گئتمیش
 ایدی. ۶۱ یاشیندا ایکن ۱۳۱۱ قمری ده دنیا دان
 گئتمیش ایدی. "

مرحوم بهمنی، ملاعلی قاریوز آبادی نی
 اونون اوستادلاریندان سانیر و دئییر: " محمد
 باقر نوز عصرینده تبحرلی و مشهور عالم ایدی.
 بوسطیرلری یازانین آپاردیغی تدقیقاتا
 گووره، محمد باقر خلخاللی شمسی ۱۲۱۲ ایلینده
 دونیایه گلمیش و ۱۲۷۸ نجی ایلده وفات
 ائتمیشدیر (باخ. هفت مقاله پیرامون فولکلور
 و ادبیات مردم آذربایجان، تهران، ۱۳۵۶،
 ص ۱۶۰).

محمد باقر خلخاللی نین بیزیم ادبیات
 تاریخیمیزده اهمیتی و ارزشی بورا دایرکی او
 شعریمیزی کلاسیکلرین قوردوقلاری " خواص "
 عالمیندن نجات وئرهرک، " عوام " جماعته
 توجه ائدیر:

عوام الناسمه یازدیم بو کتابی،

موجه اونلارا قیلدیم خطابی.

دئییب چوخ مضحکه ائتدیم ضرافت،

اونون ضمینده یازدیم نصیحت.

نه چونکی خلقه حق آجی گلیبدیر،

ضرافت سؤزلری شیرین اولوبدور.

قاریشیدریم ایکی سین گلدی حاله،

یئتیشدی منتهای اعتداله.

بوئوک اجتماعی متفکر خلقه حق سؤزلری
 ضرافت لیباسیندا بیان ائدیر. اونون تعبیر ائتدیگی
 ظرافت، بیر فولکوریک ناغیلدیر. بیر " تولکو
 ناغلی " دیر.

بیرینین سؤزلری مات ائتمیش عاغلی،

بیری یازمیش منیم تک " تولکو ناغلی! "

" تولکو ناغلی " و یا ثعلبیه بیر نئچه
 غزل ایله برابریبیزیم الیمیزه یئتیشن خلخاللی نین
 شاه اثریدیر. بیر " آنا ناغیل " و نئچه " فرعی
 ناغیل " دان عبارت اولان بواثرده، مملکتیمیزین
 ناصرالدین شاه زمانینداکی سیاسی - اجتماعی
 وضعیتی، اقتصادی گزلیک و زحمتکش خلقلرین
 ظالمانه مناسبات ایچره حیات سوردوکلری ماهرانه
 تصویر اولونور. مستضعفلرین اربابلار و درباری لر
 طرفیندن رحم سیزجه سینها استثماری، ظالمترین
 طمع ورزلیگی، کند و شهرلرین بیر ویرانه یه
 چئوریلدیگی، قودوز تاجرلرین ضعفانین
 کمینینده یاتمالاری و آجلارین حیات فلسفه سی
 ساده دیلده بیان اولور.

آنا ناغیل آجلیق ایچینده قیوریلان و

ظلم تاپداغی اصفهان شهرینده عائله دار بیر

تولکونون جوهرک دال سینجا سفری ایله باشلا بیر.

بتله ناغل ائیله بیب میرزا فیلانی،

کلامی دوغرو دور، یوخدور یالانی:

کی بیر تولکو دیار ایصفا هاندا،

کی یعنی غیرت مولک جا هاندا

آئینه دوشمه‌ییب قوت مناسب
 مورادین وئرمه‌ییب چرخ ملاعب
 چونکه سالماییب بیر زاد آئینه
 گئجیب بیر آی کی ده یمیب آت دیلینه،
 توکندی صبری، اولدو طاقتی طاق
 بو وسعتله، اونا تنگ اولدو آفاق.
 قارالدی گوئلری، گئتدی قاراری
 آجیندان چیخدی آلدن اختیاری
 قالب ائوده ئوز و آج - کولفتی آج،
 خدنگ ابتلایه اولدو آماج
 گونو قاره، اوزولموش چاره‌دن آل
 آلی قوینوندا قالمیشدی معطل
 موغاو وایه دوئنوب جسم نزاری
 گئجه - گوندوز ائدمردی آه و زاری
 توکولدو جسمی قالدی مثل سایه
 عقیقی رنگی دوئندو کهر بایه
 او شاخلاردان بییری "آجام!" دئیهردی
 بو یوز باتمان غم و غصه یئیهردی
 پولک ده‌یسییدی تونلاردی - بیخاردی
 دوتایدین بورنونو، جانی چیخاردی!...

تولکو بئله‌بیر مشقتلی حیات سورمگه تاب
 و توانی یوخدور "مجاعت" دردی اونون جانین
 آلیدیر. الی دونیا نعمت‌لریندن اوزاقدیر،
 یالنیز خیالیندا تیوق - خوروز تصویر نقی
 ائده‌بیلیر. اودورکی "جلای وطن" اولماق
 قرارینا گلیر، آتا - آناسیندان خدا حافظلیک
 ائدیر و اوز بولا قویور:
 خلاصه چون معطل اولدو روباه،
 توکوب گوئل یاشی چکدی ناله و آه
 قاچیب سعی ائیله‌ییب هر سمتگاهه
 دوتوب یوز، یوللانیب هر شاهراهه

ائدیپ چوخ حیله و افسون و تزویر
 قیلوب سالوس و مکر و فکر و تدبیر
 گئدیپ هر کوچه و هر رهگذاره
 گیره‌ردی هر ائوه اولمازدی چاره

*

مجاعت دردی آلدی خسته جانین،
 کی قویموب ایصفاهاندا گیرممش نین
 خیالیندا تیوق نقشین چکردی،
 باخیب او نقشه، گوئل یاشین توکردی!
 گوئلنده گوئلده بیرقوش، گوئلوماردی،
 گوئلونو یو ماسایدی چون اوماردی!
 خروس آدین ائشیتسئیدی بیریندن
 چکردی صیحه قالخاردی یئریندن!
 مؤذن سسلننده، گوئل آچاردی،
 خروسه بنزدیب پیران قاچاردی!
 خیالینا دوشنده کوک فربکر،
 آته گویا کی آروادلار یئرکیر!
 یوخوسونا اگر گلستیدی جوجه،
 اویانمازدی یوخودان تا ئولونجه!
 گئدردی گوئلره آه و فسوسی،
 ائشتیسئیدی اگر بانگ خروسی!
 تیوق آدین یئری یئرده یازاردی،
 او آد آلتینی مین آرشین قازاردی!...
 ... باخیب گوئلده اوزک دورماز پیریلدار،
 باغیر ساقلاری آجیندان قیریلدار!
 قویوب باشین دیز اوسته اولدو خاموش،
 نیگارین فیکریله اولدو هم آغوش...
 کمیت فیکره چالدی تازیانه،
 گزیب دور جهانی خانه - خانه
 خیال ائیلیردی ئوز دردینه درمان،
 بو فیکره چولقانیب قالمشدی حیران

کی ناگه غیبیدن قاوزاندی بیر سس
کی : ای سرگشته و مغموم و بیگس!
گرک عاقل اولان قیلسین تلاشین ،
گرکدور آنلا سین راه معاشین .

شاعر انسان زحمتینه اینانیر . اودوشونورکی
تنبللیک و تسلیم طلبلیکدن هنج فایدا چیخماز .
انسانین سعادت ، اونون جیریتدن قاچماسی و
بودونیا نی فعالیت و سعی و تلاش میدان سی سانه سی
گرووندادیر . گوژونورکی خلخال ی خوشبیس و
مثبت دوشونجه لی بیر فیلسوف دور . بیلدیگیمیز
کیمی اسلام دوشونجه تاریخینده جبر و اختیار
ایکی عمومیت ناپمیش حیات فلسفه سی واردیر .
جبریلر ، هر نه بین تقدیر آلی ایله معین اولماسینا
اینانیدیقلاری حالدا ، اختیار یلر اونون عکسینه
بو دونیا نی "عالم اسباب" سانیرلار . بوز مینده
مولوی جبریلر ه خطابا " دئییر :

این که گوئی این کنم یا آن کنم ،
خود دلیل اختیار است ای صنم !

محمد باقر خلخالیده بئله بیر "اختیاری"
فیلسوف دور . او بورادا "لیس للانسان الاماسی"
نی تفسیر ائده رکن دئییر :

اوتورماقدان داخی یوخ چاره و سود ،
دگیل البته باب الرزق مسدود ،
گرک سعی ائدسن تا واردی جانین
یئتیشمز بیر بیتره آه و فغانین
فراموش ائتمه الاماسوانی
وگرته عاغلیوا یازدور دوعانی !
تلاش ائیله دولانسین کار و بارین
اولوب کاسب حبیبی کردگارین

اگرچه خالیقین روزی رساندیر
تلاش ائتمک طریق عارفان دیر .
اوکسلر کیم جاهاندا ایشله مزلر ،
چوهرک هرگز دویونجا دیشله مزلر !
بو عالم ، عالم اسباب اولوب دور
بو عالمده آلی بوش آج قالیب دیر .
عزیزم ! اولماسا سعی و تلاشین ،
دوزلمز ایسدی آشین - آغ لاواشین
اوتورما منزلینده ای نیکو نام !
دئییب : " رازیقدی الله " دوتما آرام
تلاشین ائیله تا روزون یئتیئشسین
بونو ترک ائیلمه تا عمر گنجسین . . .

خلاصه ، روباه بیچاره گوژ یاشی آخیدا
- آخیدا وداع ائدیر :

موافق گوژرمه ییب دور جاهانی

گوژوب محبس نوزونه ایصفا هانی ،
تو کوب قانیاش ، ا ورکدن چکدی بیر آه
وطندن آل گوژتوردو خواه - نا خواه
خدا حافظ دئییب اهل و عیالی
تو کردی گوژلریندن اشک آلی

خلخال ی نین یاشا دیغی اجتماعی حیاتدا ،
توجه ائندیگی "عوام" ایچینده ، گوژ یاشی آن
دگرسیز و عادی بیر شئیدیر . بو گوژ یاشی
آنانا غیلین بوتون کوجه لرین سولا ییب دیر .

اوشاقلارینا حسرتله باخیردی ،
گوژونون یاشی جیحون تک آخیردی
ستمه آیریلاندا قارداشینان ،
سالیب طوفان جاهانا گوژ یاشینان
باخیب اطفالینه دوشدو اینینه

تو کولدو اشک طفلین دامینه .

آتاسینا دئدی باحال خسته :

حلال ائيله منی ای دلشکسته !

منه لطف ائيله ییب ، داشیمی آتما

دوعا واختی منی یاددان چاخارتما !

گئجه نصفی دورارسان چون نامازا ،

گله رسن حاققلا راز و نیازا !

اودم کیم باغلانیر بیر - بیر بو ابواب !

آچار قاپوسون اما رب الارباب !

ناپار اولدم دوعا عز و اجابت !

باغشیلانار ! بیری قیلسا انابت !

او ساعتده منی قیلما فراموش !

منیم یادیمدان اصلا " اولما خاموش .

گو زومدن آغلایان واخدا ئوپردین

وئرهر دین أمجک آغزیما تپردین

دئیهردین : ای گو زوم نورو ! آجیخدین ؟

دئمزدین : بوینو سینمیش ایندی تیخدین !

باخانلار صورتیمدن ایرگنردی ،

بوکیولی آلریمدن چیرکینردی

بو جور بوینوما قوللارین سالاردین

دوتوب باشدان باشادوز تک یالاردین

سنه خدمت ائدم واللاهی مین ایل ،

عوضی بیر گئجه اولماز ، یقین بیل .

بدنده هر نه توک وار گر دل اولسون ،

دگیل ممکن کی شکرون حاصل اولسون . . .

آنانین وئردیگی جوابلاردا جالب توجه دور

شاعر وطن محبتینی آنامحبتی ایله برابر سانیر .

او خوجویا خلق و وطن سئوگیسی آشیلایان شاعر ،

چوخ صمیمی بیتلر ایله وطنه حرمت و محبت

دویغوسونو تصویر ائدیر . بیر طرفدنده دئمک

لازیمدیر کی اونون تصویر ائتدیگی وطن ، بعضی

کلاسیک عنصرلرکیمی خولیالی و هیروتی وطن

بوخ ، بلکه هر وطنداشین واقعی و ملموس یوردودور .

آناسی باسدی باشین سینه سینه ،

دئدی : لعنت بو چرخین کینه سینه !

سنی من بینوادن آیری سالدی .

اوغول ! گئت ، آلریم قوینومدا قالدی .

سودوم ، حاققیم اوغول اولسون حلالین

گو زوم گو سترمه سین آلاسه ملالین !

فراقین چوخ یاخار بیکس آنانی ،

مثلدر : " قورقانین چیرتلار یانانی . "

بهیم ! گئت بیزلری یاددان چاخارتما

گئدیب بیجا یئره چؤللرده یاتما .

و داعلا شما صحنه سینده ، اونون آنایله

قارشیلانماسی چوخ تأثرلی و جالب دیر . آناسی

محبتی ، آناسئوگیسی و آناسحرمتی بورا داشاعرین

لاپ قلمی نین درینلیکلریندن سیزان بیتلر ایله

تصویر اولونور . ادبیات تاریخیمیزین آن گو زول

بیتلریندن اولان بو بیتلره دقت ائده لیم :

آنا سینین دوشوب ئوپدو آیاغین

اولوب معمول ائدیب خدمت سایاغین . . .

دئبیردی : ای آنا ، ای مهربانم ،

بو کولموش قامتین قوربانی جانیم ،

حلال ائيله منی آلاسه رضاسی !

بو آق بیر چکلرین جانیم فداسی .

گئجه لر صبحه دک چکدین آیازی ،

حرام ائتدین ئوز و نه خواب نازی

نه زحمتلر منی چکدین بو یوتدون ،

چکیب خونابه لر حدده گتیردین

ألبوه هر نه دوشدو ، تئز قايبت گل
 عيالين آجدي اولما چوخ معطل
 گنديب غربتده قالما جان مادر
 بيئييب كنگر عزيزيم سالما لنگر . . .
 گنديب گوتده اونوتما ايسفاهاني ،
 تاييب بير دهكده آتما جاهاني
 قاليب غربتده آل چكمه وطندن
 بيابان ايچره ياد ائيله چمدن
 اگر اولسان اوغول اهل تفنن ،
 گنديب غربتده سالمازسان توطن
 گنجه گوندوز وطندن ياد ائدره رسن
 هميشه نئي كيمي فرياد ائده رسن .

تلاش نتيجه وئر مير . صرصر ئيلي كيمي
 دره دن تپه دن آشير ، يولادوشور ، فعاليت گؤسترير
 آتما "مجاغت" دردي درمانا يئتمير . بورادا
 استغاثه و ناليه آل آتير . الله درگاهينا
 سيزيلدا بير :

الهي اعطني يارب حاجه
 طعاما " من شوي لحم الدجاجه
 وما وصل الغواني في الراك
 الذعلي من لحم الفرائك
 نولايدي اي قارا باختيم نولايدي
 بو چؤلده بير سوري جوجه اولايدي
 منه رحم ائيله مي خلاق عالم
 آتام ، آتام ، اوشاقلاريم جهنم !
 نه آتا وار ، نه آتا نه برادر
 بو گون اولموش منه اوضاع محشر

تلاش ائدن ، سعي گؤسترن وعين زماندا
 الله درگاهينا يالواران آج واجتماعي مناسبتلر
 آلتيندا ازيلن تولكو ، بير خوروز تاپايلير :

خروسا ! بير نولايدي گون باتايدي ،
 بييهن بخت سياهيم تك ياتايدي !
 سني من شير غران تك تو تايديم !
 توتايديم ، توتجاغين واخدا اوتايديم !

خوروز ، اسير بير موجودون سملودور .
 او گاه گؤزياشي توكور و گاهدا ظالمي نصيحت
 ائتمگه باشلايير و اونون آورگين رحمه كنيرمگه
 تلاش ائدير . و عاظ السلاطين كيمي موعظه
 ائدير ، تعلق دئير ، نجات ايسته ير . چونكي
 او حله ده خيال ائدير كي دوشمني نصيحت و
 موعظه ايله يولا گتيرمك اولار .

آتما بو نقشه لر بين هاميسينين اثر سيز
 اولدوغونو بيلديكده ، تازه آييلير و بيلير كي
 ئوزو طرح توكوب اجراء ائتمه ليدير . بيلير كي
 نجات نه اربابلارين قدرتلي قولوندا نه ده
 گؤيلرده اولماليدير . بلگه نجات انسانين
 ئوزونده دير . اودور كي بوتون ضعيف ليگينه
 باخما ياراق بير ساده طرح ايله نجات تاپير .

آنانا غيلين ان سونوندا ، تولكو قورد ايله
 بر خورد ائدير . قوجا قورد ظاهرده چوخدا
 مهرباندير . او تولكونون ئونونده بير " پادشاه"
 و اربابين سملودور . بوتون حيله لير و
 مهربانليقلارينا باخما ياراق ، ئوز جزاسين آلير
 و تولكو ئوزونون حركت ايله دولو حياتي نين
 سونوندا ، وطنينه قايدير و عائله سينه يئمك
 و روزي آپاير :

او دمده قويروغون تولكو گؤتوردو ،
 دايانميب اهل - عالينه يئتيردي .

قورتارمادي

ملت دوستتافی

عاشیق ، عاشیق ، چال سازینی ، او سازینین زخمهسی
اوره گیمین کهنه دردین ، نازالاییب ، گوینه دیر .
خراب قالمیش وطنیمین تحریم اولموش تاریخی
خاطره مده نقش باغلا بیر ، قولاقیمدا دینله بیر .

* * *

عاشیق اوخو ، سنین سسین ، او آجیقلی فریادین
ناپدالانمیش بیر ملتین ، داردا قالان سسی دیر .
قوی ائشیدسین فریادینی قونشو ، گلکسین حازایا
ایللر بویو بوغ آلتینوا اسیر قالماق بسی دیر .

* * *

عاشیق اوخو ، ایگیت سسین خاطر لاییر کئچمیشی
قاچاق نبی ، کوراوغلولار ، نازادان دو شور یادا .
عاشیق اوخو ، ساکت اولماسین دوشسون داغلارا
قوی سازیندان حالا گلکسین ، غداد ، داشدا ، دریادا .

* * *

کئحه - گوندوز ، ایستی - سوبوق ، یای - قیش ، دائم چئوریلیر
زمان دونر ، دوران کئچر ، ائلدن آنجاق "دیل" قالار .
جرس سسی ، قافله دن جومار درین سکوتا ،
کارواندان ، دوشرگه ده خاموش اولان کول قالار .

* * *

عاشیق اوخو ، قوی سیزلا سین بالابانین ناله سی
مظلوم خلقین فغانی ایله ، عجین اولسون ، فارشیسین .
بلکه بوسس سبب اولاتحادا ، تفاقا ،
آذر ائلی بیر - بیرله قوجا قلا شیب ، باریشسین .

* * *

بئند سنین سارین واردیر ، گوج گلیرسن سارینا ،
بوئالديرسان ، ایچریده دردین ، غمین قالماسین .
من دردیمی کیمه دئیم ، منیم چاره م کیمه دیر
دبری کوزلو ، دوروب باخیم ، دردلی قلبیم پارتلا سین ؟

* * *

قوشلار

قوشلار ، قوشلار آقوشلار !

آللی گوللو ناخیشلار .

قاناد چالیب اوچاندا

بوتور یاقدان قاچاندا ،

گوز تیکه ره م سیزلره

اولدوز لارا دوزلره

نتیله می شیک سیزلره

قایتمیز سیز سیزلره

قایتمیز ها چاندی ؟

قوشلار نیه قاچاندی ؟

قوشلار ، قوشلار آماندی ،

آیریلیقلار یاماندی .

گلین قونون بالقونا

"سارا" آلسین قوینونا .

سید رضی قوامی

اٺله بير شعر ياز ماق ديله رهم .

اٺله بير شعر

ياز ماق ديله رهم :

كي ان اوزاق كندلردم

كورپه روحلار بسلهين ،

كورپه ، معصوم گوزلره

حاق يولونو

گوستهره ن ،

معلمين دوداغيندا سن لنه!

اٺله بير شعر

ياز ماق ديله رهم :

كي اودلو ايلديريم تك

قارا نليق بئيين سوده

آتشين بير يول چكه!

اٺله بير شعر

ياز ماق ديله رهم :

كي انساني ، انسان لارا

قارداش ائده .

آجي يولدا ،

شيرين يولدا ،

يولداش ائده ،

سيرداش ائده .

اٺله بير شعر

ياز ماق ديله رهم :

كي قليبون آغري سينا-

قان تر ايچره ايشله بينده ،

زنجير آلتدا اينله بينده ،

گوز ياشيوي سئلله بينده

تو ختاق اولا!

حياتيويين پاييزينه!

يام ياشيل

بير

يارپاق اولا!

آذر ۵۹

ع.سلامي

ديله ك

آلواندي ايچيم :

آجميشام ، آجميشام يامان .

منه بير ايچيم

هابيل ،

كامانينين ناله سين وئرين!

اود دوتدو ياندي جي يريم :

سو سوز مو شام ، سو سوز موشام يامان

منه بير ايچيم

عدالت ، ين

سازينين سسين وئرين!

ساريلدي باغريما

حسرتلرين افعي ايلاني .

ساريلدي باغريما ، باندديم .

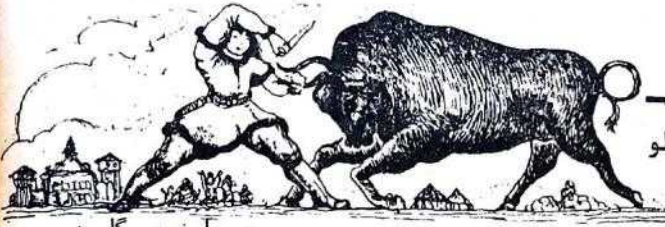
منه آماندير ، نئراولون

عمرانين

اووسونچي آوازين وئرين!

آذر - ۵۹

دده قورقود بویلاری

بیرنجی بوی: دیزسه خان اوغلو
بوغاجین بویونو بیان ائدر:

خانلار خانى خان بايىندير ، ايلده بير دفعه جشن دوتوب ، بوتون اوغوز بيگلرينى قوناق ائدردي . بو دفعه اوغوز بيگلرينى قوناق چاغيرمايش ، آغ ، قيرمیزی وقاراچادرلار دوزه لنديرير . نوکرلرينه تاپشيرير کى ، اوغلو اولانى آغ چادردا ، قیزی اولانى قيرمیزی چادردا و هئچ اولادی اولمايانى قاراچادردا پذيراليق ائتسينلر . بايىنديرخان دئيرکى ، اوغلو - قیزی اولمايانلاری آلاله تعالی قارغيبدير ، داهی بيزده قارغيبيرق .

اوغوز بيگلری بیر - بير گليب توپلاشيرلار . دیرسه خان دا گلير . اونو اوغلو - قیزی اولما ديغينا گوژه قازا چادرآپاريرلار . دیرسه خان ، بايىنديرخانين اونا گوستردیگی حرمتسيز ليگين سببيني نویره ندیکدن سونرا بدبين حالدا ائوه دؤنور ، باشينا گلن حادثه نى آروادينا دانيشير . دیرسه خانين آروادی ارينه بئله مصلحت وئرير : ... هى ، دیرسه خان ! منه غضب ائتمه ! اينجينيپ آجی سؤزلر سؤيلمه ! ياريندن اورو دورغیل ، آلا چادرين ئير اوزونسه دیکديرگيل ! آندان آغیر ، دوه دن بوغرا ، قویوندان قوج ئولدورگيل ! ايچ اوغوزون ، داش اوغوزون بيگلرين اوستونه بيغناق ائتگيل ! آج گورسن دویورغیل ، يالنجیق گورسن دوناتغیل ! بورجلویو بورچوندان قورتارگيل . تپه کیمی ات بیغ گوئل کیمی قيميز ساغدير ! اولو توی ائيله . حاجت ديله . اولاکيم ، بير آغزی دعالينين آلقيشيلا تانری بيزه بير يئتمان عيال وئره ."

دیرسه خان آروادينين دئدیگی کیمی عمل ائدير . آرادان بير مدت کئچدیکدن سونرا اونون بير اوغلو اولور . گونلر کئچير ، دیرسه خانين اوغلو بوئیویور ، اون بئش ياشی تامام اولماميش ، ايکی يولداشی ايله اوينادیگی زمان جالب بير اتفاق دوشور . بئله کى بايىندير خانين بير بوغاسی وارميش ، بايىنديرخان بو بوغانی زنجير له باغلايرميش ، هر دن اونو باشقا بوغالارلا دؤيوشدوروب حظ آلارميش . بير گونده همين بوغانی دویو - شدورمک ايچون ائشیکه چيخاريپ بوراخيرلار . بوزمان دیرسه خانين اوغلو اوينادیگی يئرده بوغا اوشاقلارين اوستونه هجوم ائدير ، ايکی نفر قورخودان قاچير ، يالنيز دیرسه خانين اوغلو بوغا ايله توتوشور ، اونو بيخيپ باشيني کسير . بو غيرعادی ال به ياخا دؤيوشو گورن او بيگلری ، دده قورقودا خير آپاريرلار . دده قورقود گليب اوغلانين شرفينه تعريف و بوی دئير ، سونرا اوغوز دیرسه خاننا توتوب دئير :

" ... بايىندير خانين آغ ميدانيندا بو اوغلان جنگ ائتميشدير . بير بوغا ئولدور -

۹۴ موش . سنين اوغلون آدی بوغاج اولسون . آدينى من وئرديم ، ياشيني آلاله وئرسين ."

بوغاجين شهرشى گئندىكچە آرئير . او ، آت چاپير ، اوآولايير ، لاکن ديرسه خانين يانيندا يئيب ايچن ، گون كچيرن ۴۰ ايگيد بوغاجين خيلىغى نى چكىر . اونلار ديرسه خانين ساده لوحلويوندىن استفاده اندرك اونو آلداديرلار . بوغاجين آتاسينا خيانت انده جگيني سويله يرلر . ديرسه خانى آلداديرلار . بئله ليكله آتانى مجبور انديرلر كى ، آو زامانى ئوز اوغونو اوخلا ووروب ئولدورسون . ديرسه خان يالتاق و خاين آداملارين حيله سينه آلدانير واوغونو ئولومجول يارالايير . بوغاجى ئولموش بيليب ائوه قايدير . آتاسى اوغونو قارشىلاماغا چيخير ، آودان قايدانلار آراسيندا اوغونو گوئر مين آنا فرياد قوياير ، آتلانيب قيرخ قيزلا اوغونون آوا گئنديگى قاضلىق داغينا گئدير ، آل قانا بويانميش يارالى اوغونو تاپير ، گوئر ياشى آخيدير .

آتاسين سسينه گوئرلر نى گوجلە آجان بوغاج دئير :

آغ سودون امديگيم قادينيم آنا !

آغ بىرچكلى عزتلى جانيم آنا !

آخارليدا (سولارينا) قارغاماغىل ،

قاضلىق داغينين سويلون گناهي بوخدور

قاضلىق داغينين سوچو بوخدور .

قارغاسان باباما قارغا

بوسوچ بوگناه بابامدا ندير .

– "آنا ، آغلاماگىل ، منه بو يارادان ئولوم بوخدور ، فورخماگىل ! بوز اتلى خصر (الباس) منه گلدى . اوچ كره يارامى سيغادى . بويارادان سته ئولوم بوخدور دئدى . داغ چيچكى ، آنان سودو سته ملحمدير دئدى "

بوندان سونرا قيزلار داغلاردان چيچك توپلاير ، آنا فان قارشىقلى سودون ساغبر ، چيچكله قارشىديريپ اوغونون ياراسنى باغلاير ، اونو آتا مينديريب ائوه گتيريرلر . آرادان بىر مدت كچير ، آنا ائله گمان انديركى ، اوغلو ئولموشدور . اونون ۴۰ نامرد يولداشى بوغاجين ساغالديغىنى ، ائوه گلديگىنى بيلير ، خيانتين اوستو آچىلاجاغىندان قورخورلار . اودور كى ، ديرسه خانى آرادان گوئرورك قرارينا گليرلر . ديرسه خانى خلع سلاح انديرلر ، قوللارنى كنديرله باغلايب دوشمنه تسليم ائتمك ايسته بيرلر . بوندان خبرتوتان بوغاجين آتاسى اوغونو خبردار اندير ، اونو آتاسىنى خلاص ائتمگه گوندرير . بوغاج قيرخ ايگيد يولداشلارى ايله آتاسىنى نامردلرين اليندىن خلاص ائتمك ايچون يولا دوشور . دوشملرى ياخالايير ، هاميسى نى مغلوب اندير . آتاسى اوغونون ساغ – سلامت اولدوغونو گوئرور ، سئوينجىدىن گوئر ياشى آخيدير . آنا – اوغول قوجاقلاشيب گوئرورشورلر . آنا ايله اوغلو بىر بئترده گورن آنا سئوينير ، يئنى دن جشن مجلسى قوردورور . توى اولور . دده قور قود شادلىق مجلسينده حاضر اولور ، قوپوز چالير ، "بوى بويلاير ، سوي سويلاير "

کرکوک ادبیاتیندان

نقابی

حرمسلی اوخوجولارا

یوردومدا بیر بیئریم یوخ غیر دیاره دوشدوم
اثللر یاشار او بیئرده شو کتلهشان ایچینده
تقریره یوخ لیاقت بو معکوس روزگاری
روحوم ازیلدی گنتدی درد نهان ایچینده

شاعر بیر بایاتی دا آرزولارینی بیله تجسم
ائتدیریر:

گل گوژ نه بر باد اولدوم
ئوز یوردومدا یاد اولدوم
دوشدم قارا گونلره
یامان دیلده یاد اولدوم
بیر باشقا شاعرع . راسخ ئوز ترکمن آدیندا
کرکوک آدلی شعرینده بیله دیئیر:

ای بابامدان مقدس، آنا مدان دادلی کرکوک
کیمه نصیب اولاجاق
توبراغیندا قان
قوجاغیندا جان وثرمک؟
وطن
وطن
دیهرهک

گینه ده باشقا بیر شاعرع . مظلوم آدیندا بایاتی
یاراداراق بیله دیئیر:

یادالینده
ئوت بلبل یادالینده
بیر دیار مزار اولسون
قالماسین یادالینده

صدام حسینین ظلم لری آلتیندا عراقدا
ازیلن آذری تورکلری حقینده انور یعقوب اوغلونون
یازدیغی "عراق تورکلری" کتابیندان فایدالانیب
و سیزه او دیارین ادبیاتی باره سینده بیر پارا
معلومات وثرمه چالیشا جاغیق .

قوی بوتون آزاد دوشونن اثللر ، اوبالار
بیلسین که خلقمیز عراق تورپاغیندا
ئوز دوغما یوردی یوواسی اولان کرکوک ، اربیل ،
آلتین گوژ پرو ، قارا تپه خاناقین و نجه - نجه
آیری بیئرلرده نجه ازیلیر و آنا دیلده یازیب
و اوخوماق امکانی وثریلیمیر .

دوغما دیاری حقینده شعرلر سوئیلین شاعر
ناظم رفیق لوجاقی ۱۲۸۷ شمسی ده کرکوکده
آنادان اولدی و اورادا بویا چاتیپ تحصیل
گوژدی و سونرا بغداد نظام مدرسه سینده یازیلدی .
لیکن شاعرین ظریف روحی بو مدرسه و محیطی
ایله جور گلمه دی اورانی ترک ائله دی و آزادشغلا
باشلادی . اول پستخانه ده و سونرا سجل احوالدا
وظیفه گوژدی و سونرا یازدیغی شعرلردن ئوتتری
نجه دفعه سور گونه گوژنده ریلدی و ان نهایت
۱۳۴۱ شمسی ده دیریلیک یوکین چیگنیندن آتدی
و ابدی اولاراق ئوز دوستلارینی ترک ائله دی .
۱۶ شاعرین شکایت شعریندن بیر پارچا :

الدهه دقیق آمار بوخ. لیکن دئدی کلره گوژه
 عراقدا بیر ملیوندان چوخ آذربایجانلی یاشاییر
 و باشدا فضولی اولما قلا برابر چوخ ده یرلی
 شاعرلر بیئتیشمیشدیر، او جمله دن نورس قدیم،
 اسدقاسمی، عرفی، صافی، محیط الدین قابل،
 مفتی، عالی، غلامی، حقی، رئوف، محمد
 راسخ، رئوف گورکم، سعداله مفتی، اسد نائب
 اوغلی، ناظم رفیق، محمد صادق، هجری دده،
 رشید عاکف، خضر لطفی، ع فیضی و باشقلارین
 آد آپارماق اولار.

وور قودوز صدامی بلشسین قانا
 اوپان بابک، اوپان، چاتکیلن دادا
 گوژ تور قیلینجینی، یئتیش امدادا
 یئنه ده ضربه لر یئندیر بغدادا
 معتصم لر هجوم چکیب ایرانا
 وور قودوز صدامی بلشسین قانا

توولا قیلینجینی جلا دلاری وور
 معتصم طایفاسین داغیت، تالا، قیر
 یاغی آمریکانین چک آغزینی جیر
 گوستر ضرب شستی بوتون جهاننا
 وور قودوز صدامی بلشسین قانا.

اوپان آل الینه قانلی بایراغی
 دوغرا ریگانلاری، صدام یالتاغی
 قوتار فلاکتدن آنا تورپاغی
 نجات وئر محروما، مظلوم انسانا
 وور قودوز صدامی بلشسین قانا.

گینه سوژ دوندی دولاشدی گلدی ائل
 بایاتیلارینا و آشاغادا کی بایاتیلار کرکوک
 حقینده دیر و بو بایاتیلاری یارادانین بلکه ده
 سوموگی سورمه اولموش لیکن اثری هله ده
 ادبیاتمیزین خزینه سینده مروارید کیمی
 پاریلداییر.

کرکوکوم خسته کرکوک
 نرگی دسته کرکوک
 عالم تویدا سیراندا
 ملتی یاسدا کرکوک

*

کرکوکلی یم من ئوزوم
 قولاق وئر دینله سوزوم
 عشیره تیم تورکه قوربان
 اول باشدان من ئوزوم

*

آغلارام باشیم گندر
 دورسام یولداشیم گندر
 من کرکوکدن واز گنجم
 بیلیرسم باشیم گندر.

*

کرکوکدن گنجر خاسا،
 خاسا باتیبدی یاسا
 کرکوککی ویران ائندی
 یاد آیق باسا - باسا.

*

کرکوکلی یام سیز بیلین
 کسهرم دشمن دیلین
 نفت توکوب یاندیرسالار
 ترک ائتمهرم ئوز دیلیم.

*

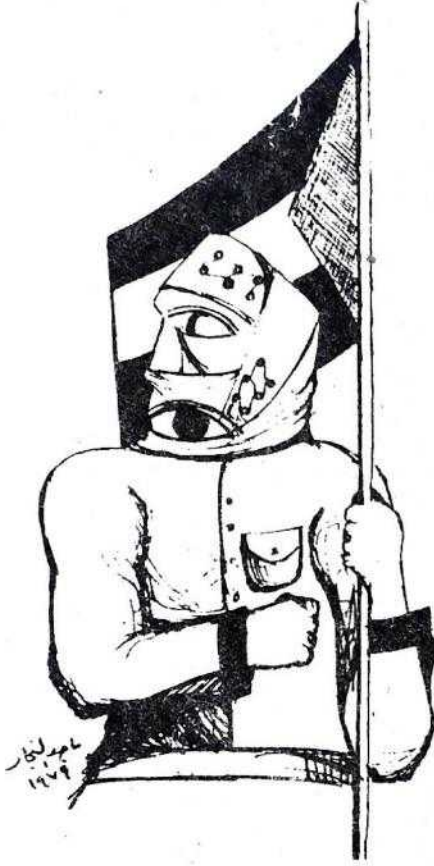
انشیدجک آدینی بغداد اسردی
قلینجین قایاگی - دالی کسردی
ئولر سرمایه دار، دای جان بگردی
گون به گون دگیشیر چونور زمانا
وور قودوز صدامی بلشسین قانا

قویما نامرد صدام بوردا یورد ساللا
هجوم چک اوردوسون سن داغیت، تالا
اونلارین لشینی لش اوسته قالا
دنیا فخر ائلسین آذربایجانا
وور قودوز صدامی بلشسین قانا

انقلاب دوشمانین ئولدور هریاندا
عراقدا، مصرده، همدده ایراندا.
قویما آزادخاهلار قالا زنداندا
اویالت کندلیلری سله عصیانا
وور قودوز صدامی بلشسین قانا

بولود قویمور گونش، داغیت سین چنی
قانخور صداملار، باسیب وطنی
اودورکی " تورک اوغلو " سله بیر سنی
اویان وئرمه فرصت قاری دوشمانا

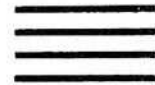
بهمن ۱۳۵۹ - تورک اوغلو

مطبوعات تاریخی میزبان

عزیز اوخوجولار، مجله میزده مختلف ادبی ساحه لرده وئرلین مقاله و اثر لرله برابر، مطبوعات تاریخی میزبانده سوز آجماغی لازم گوروروک. اودورکی مجله میزبان مختلف جیلدرلرینده سیزی هر دفعه آذربایجاندا چیخان بیر نشریه ایله تانیش ائتمگه سعی گوستره جه بیک. سیزون دعوت ائدیریک الینزون گلن یاردیملاری بوساحده بیرون اسیرگه مه بین. کئچمیش مطبوعاتیمیزدان الینزده اولان نسخه و سندلری آدر سیمیزه گوندرمکله ویا بوزمینه مستند مقاله لر یازماقلا بیزیم الیمیزدن دوتونوز. بو نمرده قیسسا صورتده معرفی ائده جگیمیز نشریه "تجدد" روزنامه سیدیر.

تجدد

آذربایجان خلقی نین بویوک سیاسی - مذهبی فائدی شیخ محمد خیابانی نین نهضت و قیامی ایله علاقه دار نشریاتین ان مهمی "تجدد" روزنامه سیدیر. بویوک رهبریمیز شیخ محمد خیابانی هرگون "تجدد" اداره سینده خلق ایچون مختلف سیاسی - اجتماعی مساله لردن صحبت آچاردی. گونده لیک صحبت و نطقلر بینین فارسجا ترجمه سی همان گونده "تجدد" روزنامه سینده نشر اولاردی

بو روزنامه ۱۳۳۵ قمری (۱۲۹۶ شمسی) ایلی نین جمادی الثانی آیینین ۱۶ - سیندان باشلا یاراتق ۱۳۳۸ نجی ایلین ذیحجه آیینین ۲۴ - ونه قدر انتشار تاپمیش و ۲۰۲ شماره چیخمیشدیر.

روزنامه نین ایلك صاحب امتیازی "ابوالقاسم فیوضات" ایدی. ۱ - نجی نمره دن ۱۳ نجو نمره قدر ا. ع. خ. ۱۴ دن تا ۵۸ - نجی نمره بهدک "ابوالفتح خان علوی" سردبیر لیک ائدره رمیشلر. ۵۹ - نجو نمره دن اعتبارا تقی (میرزا تقی خان رفعت) مدیریت و سردبیر لیگی نی عهده سینده آلمیشدیر. سونرالار ۱۳۷ - نجی نمره دن سونا قدر " شیخ محمد خیابانی " ئوزو رسما " امتیاز صاحبی اولموش، مدیر و سردبیر لیک ائتمیشدیر. بو اخیر شماره لرده تقی رفعت هرگون شیخ محمدین نطقی نی فارس دیلینه چئویریپ باش مقاله صورتیله چاپ ائده ردی.

تجدد روزنامه سینین کامل دوره‌لری مملکتیمیزین مختلف کتابخانالاری ، او جمله‌دن
تهران ملی کتابخانه سیندا واردیر . طاغوت زامانیندا بو روزنامه‌نی ده مختلف نشریه‌لر
کیمی عموم خلق مطالعه سینه وئرمه‌بیر دیلر .
روزنامه دئدیگیمیز کیمی فارس دیلینده نشر اولونور دو ، آما آرا - سیرا اوندان
آذربایجانجا اثر لره ده راست گلمک اولور . او جمله‌دن ۲۴ - نجو نمره ده چاپ اولان
"آذربایجان سرودو" نو بورادا اختصارلا وئربیرریک :

یئتدی زمان امتحان
نه خوش زماندی بو زمان
بخت و سعادت توامان
قارداشلاریم غیرت ، آمان !
یا شاسین حریت - یا شاسین مساوات .

دانشله دیر یابندگی
دونیا اوزونده زندگی
ورنه ٹولونجه بندگی
اقوام آرا شرمندگی .
یا شاسین حریت - یا شاسین مساوات .

اخذ هنر کسب فنون
انسانه واجبدیر بوتون .
سانما فنونی سن جنون
بو اعتقادی بیل زبون
یا شاسین حریت - یا شاسین مساوات .

غار مژ لوک مالک لر کد نلرین بخت لگی
کد نلرین والی قلاسی سبب کاری و جانتخار
همرا نلرین مانگا پارده لرلار

یئنه یئتدی اقبالیمیز
حاصل اولدو آمالیمیز
نه روشن استقبالیمیز
یا شاسین استقلالیمیز
یا شاسین مساوات - یا شاسین حریت

روشن ملتین گوزلری ،
گولسون تماما " اوزلری .
باتدی سحر اولدوز لاری ،
گلدی شرف گوندروزلری
یا شاسین حریت ، یا شاسین مساوات
فخر و شرف مصداقیمیز
روشن هامی آفاقیمیز
آزاد اولوب تورپا غیمیز
یا یلا غیمیز ، قیشلا غیمیز
یا شاسین حریت - یا شاسین مساوات

ملت هامی قارداشیمیز
فتح و ظفر یولداشیمیز
تورپا غیمیز ، داغ - داشیمیز
ٹوز الیمیز ٹوز باشیمیز
یا شاسین حریت - یا شاسین مساوات

بایاتیلار

امریکادی ، سویاندی
 خلقلری سوراندی
 عمو سامین سوزلری
 باشندان باشا یالاندی

*

ایران نفتین باغلادی
 امریکانی داغلادی
 کل عالم بیلدی گه
 گارتر بالا آغلادی

*

هاممی گرهک بیر اولسون
 آمریکا نابود اولسون
 ایرانلی نین بیرلیگی
 تاریخ بویی وار اولسون

وطنیمدیر ایرانیم

یوردا قوریان بوجانیم

آباداندا ، قعرده

آخسادا گر آل قانیم

*

یاغسا اودلارهاوادان

ایرانین دیر آبادان

گنتمز الدن خونین شهر

بونی بیلسین او نادان

*

فلکلور حزینه میزدن

۱. بازاردانه اوجوز ؟ مس اوجوز ، دوز اوجوز ، کنجد اوجوز .
۲. آشپز آلباس بوز باش آسار اوباشدا ، بوباشدا
۳. بو مس نه پیس مس ایمش : بو مس کاشان مس ایمش
۴. بوز آتین بوز تورباسینی بوش آس باشیندان ، آپار ایسلات گنیر ، یاش آس باشیندان .
۵. بورقانا یوغرول یورغون
۶. آتی مین ، ایتی قوو ، ایتی قوو ، آتی مین . ایتی قوو ، ایتی قوو ، آتی مین .
۷. آغ بال قاباق ، بوز بال قاباق ، بوز بال قاباق ، آغ بال قاباق .
۸. آی آخساق آشپز حسن شاه ، آشپز لر آش پیشریر ، سنده گل آش پیشر ، آی آخساق آشپز حسن شاه !
۹. گنتمدیم ، گوردوم بیر دره ده ایکی کار ، کور ، کورکی بیرتیق کیرپی وار . دیشی کار ، کور ، کورکی بیرتیق کیرپی ، ارکک کار ، کور ، کورکی بیرتیق کیر پی نین کورکینی یاما ماقدان ایسه ، ارکک کار ، کور ، کورکی بیرتیق کیرپی دیشی کار ، کور ، کورکی بیرتیق کیرپی نین کورکینی یاما بیر .

کل کوزدلیم ناب آدیمی
ناپسان ننه آل جانیمی
ویرسن جاواب ناپما جاپا
نلسننر اول نوک فانیمی

واردی سیم اوغلوب قیزیم
بیرده قوچاخ کوچلی اریم
آغ بولوزوم ، الوان دونوم
دادلی اولار انیم دریم

پاپلی دی منیم باشیم
تحفه وئررم ائله بوتون
سحر سحر کون چیخانداندا
دن بی بیریگ ائلریولون

منیم یاریم قیزیل پایاق
اوغلوب قیزیم کوزل قوچاق
آدسانیمی تاپیب دهسن
ائل اوبادان اوللام قاجاق

۱۰/۹/۵۹ - ۱۰
۱۰/۹/۵۹ - ۱۰

حسینعلی آی حسینعلی!
نییه آغلیرسان آی دلی?
آغلاسان گونوم قرهلی ،
اوره گیم اولار یارالی .
قیزلار کوچه ده دوزولوب
حسینعلی او را گندهلی .

حسینعلیم آی هار دادیر?
حسینعلیم هاردان گلیر?
دئییرلر حاممدان گلیر .
گتتمیشدی نشان بازلیف
یولو قویوب دامدان گلیر!

بالاما قوربان اولوم قوربان آییندا ،
بو یونا قوربان کسیم میدان چاییندا .
تویونا گتیریم عاشیق - سازاندا ،
پیل اوون پیشیریم قیپلی قازاندا .
بالاما قوربان اولوم قوربان گنجهسی ،
الینه حنا یاخیم آیین نجهسی!

هابیلی هاباتلار گلجک ،
بو قیزا ناباتلار گلجک .
اون کله قندلر گلجک ،
بئش طاقه شاللار گلجک .
قیزیلدان دولچا گلجک
اون سگیزدانا قیرمیزی
آچیلما میش بوخچا گلجک

عامیانه مناظره لر

داری : منه داری جان دئیهرلر ،
یاغ - بال ایلن یتیه رلر .
آللاه - آللاه ایله گوتوروب ،
گوجله ساجا یتیه رلر .

بوغدا : یاستی - یاستی یاتارسان ،
کول دیبینده بیتهرسن .
من سنه قاریشما سام ،
پالیتداندا بترسن!

ایران آذربایجانی دیلینده - ایلر بوی، مکتوب ادبیاتدان محروم ساخلاندیغینا گوره بوگون، چوخلی "اینگین لغت" یا خود، "اونودولوش کلمه لر" واردیر. بو کلمه لر اونودولورکن، بیر پارا ترکییلرده ایزلری قالیر و اونلاری احیا ائتمگه امکان وئریر. بورادا، "ترکیب" دن منظور، مثل، دعا، قارقیش، آتالار سوزی و بوکیمی کلیشه و عبارت لر دئمکدیر مثال اولاراق، "آیدین" کلمه سی - بوگونکی تبریز لهجه سینده - مستقل حالدا ایشه گئتمیرکن، "گوزلر آیدین!" یا "سو آیدینلیقدیر" ترکییلرینده قالمیشدیر. بیز بوگون، بو کلمه نی ئوز دیل لغتیمیز کیمی، احیا ائدیپ - یازی هابئله دانیشیق دا مثلاً "گون آیدین!" (روز بخیر!)، "آیدین آدم (شخص روشنفکر)"، "آیدین گئجه (شبروشن، شب مهتاب) و... ترکییلرینی ایشه آپارابیلرک.

آشاغی دا گلن کلمه لر، بونوع لغت لر دن عبارتدیر. اولجه، لغت، سونرافار سجا معناسی و داهاسونرا، اونا راجع، ترکیب گیتریلیر؛ و بعضی غیرلرده کلمه نین معناسی آیندیلا شماق ایچون، ترکیبیم ده، فارسی معادلی وئرلیر.

بورادا، توپلانیمیش لغت و ترکیبلرین، تکجه تبریز لهجه سینده دایر اولدوغونسی سویلیهرک، باشقا وطنداشلارین دا، بوساحه ده، ئوز شهر یا کندلری لهجه سی حقینده، ائتدیکلری دگرلی فعالیتلرینی، درین حرمتله قارشیلار، گوندره جک یازی لارینی، چوخلی علاقه ایله، چاپ ائتمگه حاضریق.

چوخ یا شایین!

ع . ی ا ش ا ر

آخار (جاری، جریان) : آخار سو (آبک جاری) : ایشین آخارینا باخ! (منوال کارهارا در نظر داشته باش).

آخار لاساق (آب کشیدن چیزی در آب جاری)

آداش (همنام)

آرد (عقب، دنبال، پی) : مازی او بونوندا، اولینجی نفره پیش (پئنج)، ایکینجی یه آردی دئییلیر.

آلتین (طلا) : یوز آلتین (صد دینار) - دینار قیزیل سکه دئمکدیر.

آیدین (روشن) : گوزلر آیدین! (چشمها روشن!) : سو آیدینلیقدیر (آب روشنا بی است)

ایک (نان) : گولمه گولونج اولانار / بکی لینگ اولانا گولوسن ده باری گول بیراشی دینج

اولانا.

ارخه (بشت) : ارخدن بئره گلستین ! اونا ارخه چیخدی (از او پشتیبانی کرد) .
 اسگی (کهنه) : اوشاق اسگی سی (کهنه بچه)
 اسیرگه مک (مضایقه کردن) : آلبندن گلنهی اسیرگه !
 ئوتگون (نافذ، نافذتر) : عقل، عقلدن ئوتگون اولار ! اونون سوزو ئوتگون دور .
 اورتا (وسط، نیمه) : گون اورتا (گونارتا) : اورتا نجی (بچه وسطی) .
 اوسانماق (حیا کردن، از رو رفتن، خسته شدن و بازماندن از کاری) : بیراوتانیب اوسانمیر .
 اوماق (انتظار داشتن، بو شنیدن و در اثر آن، بیمار شدن) : اوما دیق داش، باش یارار
 (سنگ غیرمنتظره سر می شکند) نه اومور سان باچیندان، باچین ئولور آچیندان .
 ئون (پیش، جلو) : ئونلوک (پیشیند، پیشگیره، بچه)
 اونودماق (فراموش کردن) : بیزی دعادان اونودما !
 ایراق (دور) : گوزوندن ایراق ! : جانیندان ایراق ! (دور از جان تو) !
 ایسه (سه) (اگر - به صورت پسوند) : گلسه (اگر بیاید) قالسام (اگر بمانم)
 ایکن (کن) (موقع - به صورت پسوند) : وختکن (وقتی ایکن) (موقع زمانش بموقع) .
 ایلک : (اول) : ایلکی (اولین بچه) یک خانواده)
 پخیر (مس) : بوقاب پخیر له نیب (یعنی فالابی (قلعی) گندیب، آلتیندان مس چیخیب) .
 تازی (خدا) : آخماق او دور دنیا ایچون غم بییر تازی سیلیرکیم فازانارکیم بییر
 چاغ (زمان) : سحر چاغی، آخشام چاغی
 چیچک (آبله، گل) : اوشاق چیچک چیخاردیب، گوللی - چیچکلی باغلار .
 دایچا (کره اسب) : دایچا کیمین چاپیر
 دیرد (بیادوبرد) (خانمان ؟) : دیردین داغیلستین !
 دیلنمک (گدایی کردن) : قایی قایی دیلن تا خلقه محتاج اولمیا سان !
 ساری (طرف) : اتوه ساری گندیریم .
 سورقو (سؤال) : چوخلی سورقو - سؤال ائلهدی
 سون (آخر، آخرین بازمانده) : سون سوز آدام : سون بئشیک
 قارینماق (خود را خاراندن)
 قاریماق (پیر شدن زن : پیر شدن دست در حمام)
 تیناماق (ملامت کردن : منع کردن) منی قیناما (منعم نکن !)
 قودوز (هار) : قودوز ایت کیمین هامینی قاپیر !
 قوروماق (محافظت کردن) : قورویان گوزه چوب دوشر
 قیزیل (سرخ) : قیزیل گول (گل سرخ)
 گرمک (سینه جلو دادن) : منه سینه گیر (توروی من می ایستد، برای من سینه جلو میدهد) ۳۴

گرنشمک (خمپازه)
 گوئئی (مشرق): گوئئی محالی
 گوونمک (نازیدن): ئوزونه چوخ گووه نیر.
 یاز (بهار): دالیسی یازدی، عمری آزدی!
 یامان (فحش، بد) الله یامان لیق وئرمه سین (خدا بدندهد!): گوزون یامان گورمه سین
 (بدنبنید!) - مین دانا یامان دئدیم (هزارتا فحش دادم).
 یاخماق (سوزاندن): یاندیریب یاخدئی.
 یاخارماق (ظاهرا "یاخیلماقین مبدل صورتی دور") (سوخته شدن) یالواردیم
 یاخاردیم (عزو جز کردم)
 یاغمور (باران): یاغمورلوق (بارانی)
 ینگى (نو - لباس نو): دنیا ینگیم یئی دنیا سیدیر.
 بو مثل مربوط اولور ملانصرالدینه. گویا بیرگون ملانی قوناقلیغا چا غیرمیش لارمیش.
 ملاکهنه پالتاژ گئیمیش ایمیش. سفره نین اشاغی باشیندا اوتوردولار. ایکینجی دفعه دعوت
 ائلدیگی زامان، یئی لباسلارین گئیر؛ بو دفعه، یوخاری باشا گئچیردیرلر. یئمک آرایا
 گلینجه، ملا تازا لباسی نین قولونی بشقا با سورنور. دئیر: ینگیم یئی! بو تعارف لر سنین
 ایچون دور!

مرگ
 بر آمریکا
 بیئسیندن
 بیر صحنه

بیلماز گونئی

دوتیا خلقلری معاصر ادبیاتی

حرمتلی اوخوجولار:

مجله‌میزین کئچن نمره‌لرینده سیزی آذربایجان خلقی ایله علاقه‌ده اولان همجوار ملت‌لرین معاصر و مترقی ادبیاتی ایله تانیش ائتمگه چالیشمیشدیق. او جمله‌دن فلسطین و کرکوک ادبیاتی حاققیندا و فارس شاعری، نیما یوشیج باره‌سینده مقاله‌لر اوخودنوز و تورکیه‌نین معاصر ضد فاشیست یازیچیلاریندان دمیرتاش جیحون، فقیر بایقورد و اومید قافنانجی اوغلو ایله قیسسادا اولسا بئله تانیش اولدو. تورکیه‌نین معاصر مترقی ادبیاتینا آرتیق ماراغمیزین بیر چوخ علتی واردیر و ان مهمی اورانین مترقی یازیچی و شاعرلری نین یورولماز ضدامیریالیست و آنتی فاشیست مبارزه لرینده، پان تورکیزم غدالی داخلی مرتجع قارا قوه‌لرین الی ایله سیخما - بوغما بیر شرایطده یاشامالاریدیر. "تورکیه یازارلار سندیکا" سینین ۴۰۰ - دن چوخ عضوی واردیر. اولارین هر تک تکی داخلی تورکچو و فاشیست‌لر طرفیندن دفعه‌لرله تهدید و حمله‌یه معروض قالمیشلار، بیر چوخو جلائی وطن ائتمیش و بیرنجه‌سی - نتیجه‌دئیرلر - گونون گون اورتاچاغی شهید اولموشلار. بو نمره میزده ده سیزی تورکیه‌نین دوؤیوشکن و استعدادلی بیر صنعتکاری ایله تانیش ائتمگه چالیشا جاغیق. ئوز بازجوسونو ئولدورن بو قهرمان یازیچی ایندی زنداندادیر. بو قهرمان رومان یازیچی سی، سناریست و سینماچی سی بیلماز گونئی دیر. بیلماز ۱۹۳۷نجی ایلده آدانا نین یئنیجه کندینده آنادان اولدو. ۱۹۵۵نجی ایلده آنکارا یاکوچدو و "حقوق فاکولته‌سی" نه کئچدی. ۱۹۶۱نجی ایلده بیرنجه حکایه‌سی اوزوندن اون سگگیز آی زندان چکدی. آلتی آی دا بیردفعه "قونیه" یه تبعید اولدو. سونرالار هنرپیشه‌لیک و کارگردانلیق ایشینه باخدی. ۱۹۷۱ ایلینده یئنه توتولدو و زندانا دوشدو. آخرنجی دفعه ۱۹۷۶ - نجی ایلده ۱۹ ایل زندان محکوم اولدو.

اونون یازدیقی سناریو و چکدیگی فیلملردن اومید (۱۹۷۵)، آرخاداش (۱۹۷۵)، اندیشه (۱۹۷۶)، سیدخان (۱۹۷۶)، آج قورتلار (۱۹۷۷) ی آد آپارماق اولار. بو فیلملرده اساسا "ئوزو اول نقشی اوینایان گونئی تورکیه خلقی نین حیات، معیشت و مبارزه‌لری ایله تاماشاجینی تانیش ائدیر. تحقیقی کتابلاریندان فاشیزم حاققیندا (۱۹۷۹)، پاریس کمونوندیر (۱۹۷۹) و رومانلاریندان بخاری، پنجره شیشه‌سی و ایکی دانا چورک ایستیریک (۱۹۷۷) و بوینوبوکوک ئولدولر (۱۹۷۱) ی آد آپارماق اولار. بورادا بو اخیر رومانین خلاصه‌سین وئربیریک:

خلیل سربازلیق خدمتینی قورتاری و
ئوز ولایتینه گلیر. کندلرینه یاخینلاشاندا،
یاخیندان تانیدیغی ودریندن سئودییگی بیئرلی
گوره‌نده، کئچمیش گونلری یادا سالییر:

"او زمانلار چوخ کیچیک ایدی. عائله سی
"سیوره‌ک"ین "قالاجیق" کندینده اولاردیلار.
بیرگون آتاسینی نامعلوم آداملار ئولدورور.
آردیندان آتاسی ئولوب گئدیر. تک باشینا قالییر.
"یوره‌گیر" کندینده یاشایان "قمر عمی"
اونو "قادر آقا" یا نوکرلیگه آپارییر. بئله
بویویدر تا سربازلیغا گئدیر."

ایندی ده یئنه اورا یا کلمیشدیر. چونکی
آیری بیر ایشی و کیمسه سی بوخدور. کئنده
تانیدیقلاری اونو سئوینجله قارشیلاییقلار.
بیرگون سلیمان و محی‌الدین ایله زمیده
اوتورموشدو، آقانی بیویک اوغلودورموش گلیر،
اونلاری یامانا باسار. خلیل ناراحت اولوب،
گئدیپ آخوردیکی اوت یاتاغیندا اوزانار.
خلیلین بیر دوستو "خیدیر" جیگر
مرضیندن ئولر. خلیل اونون حالواسین پایلادیغی
بیر زماندا اوزون محمودون ائوینه گلر، قاپینی
دویر. قاپینی محمودون قیزی امینه آچار.
قارشیسیندا بیردن اوشاقلیق همبازی سی خلیلی
گؤزنده ئوزوندن چیخار.

خلیل هرگون امینه‌یه فکرا ئدیر. ائوسیز،
پولسوز - پاراسیز، بوخسول بیر جواندی. نه
ائده جگینی بیلیمیر. بیرگون تارلادا امینه‌یه
یاخینلاشیر سوروشور "سنی منه وئر لر می؟" قیز
بیر سوغانلا بیر چوره‌گه بئله راضی اولدو غونو
بیلدیریر.

خرمن زمانی آقا ئوز آداملاری ایله دنیز
قیراغینا گئدهر. قمبرین آروادی امینه‌سی
خدمتچی آپارار. امینه هر گنجه فرصت تاپیب
خلیل ایله گؤز و شردی. خلیل بوخسوللو غوندان
و ائولنه بیلیمه جگیندن صحبت ائدهردی.
امینه بیرگون تارلادا ناخوشلایار، بیر آغاج
آلتیندا یاتار. آقانی قارداش اوغلو سولیم
اوردان کئچیرمیش، امینه‌نین ائله بوخودا
ناموسونا تجاوز ائدهر. بو زمان چقال اومار
یولدان کئچنده، ایشی دویوب، بوگوروب
سلیمی ئولدورور.

چقال اومار او ایل آقانی خدمتچی سی
حلیمه ایله ئولندیر یلمیشدی. آما توی گنجه سی
حلیمه قیز چیخما میشدی. اومار ئوز آروادینی
کتک و وره موشدو. حلیمه سونوندا حقیقتی
دئمیشدی کی او بوخودا ایکن سلیم تجاوز
ائتمیشدیر. اومار بونا اینانما میش، هرگون
آروادینی اذیت ائدرمیش، آما سلیمه اولان
غضب و کینی ده گون به گون آرتیرمیش. سلیمی
ده ائله بو جهتدن ئولدوردو.

خلیل بو مسالهنی دو یاندا بوخ اولدو،
او ظن ائدیر کی امینه ئوز میلی ایله بو ایشی
گؤز موشدو. ننه سی عظیمه ده امینه‌نی گناهکار
سانار. اونو ووروب، یارالار.

بیر ایل کئچر، بیرگون ننه سی اونو
پامبیق تارلا سیندا ایشلمگه آپارار. امینه نه
گولورنه دانیشیر، ماشین کیمی ایشلییر، خلیله
اونا آجی سؤزلر دئییردی.
زمان کئچد بکجه خلیل ده یاواش - یاواش

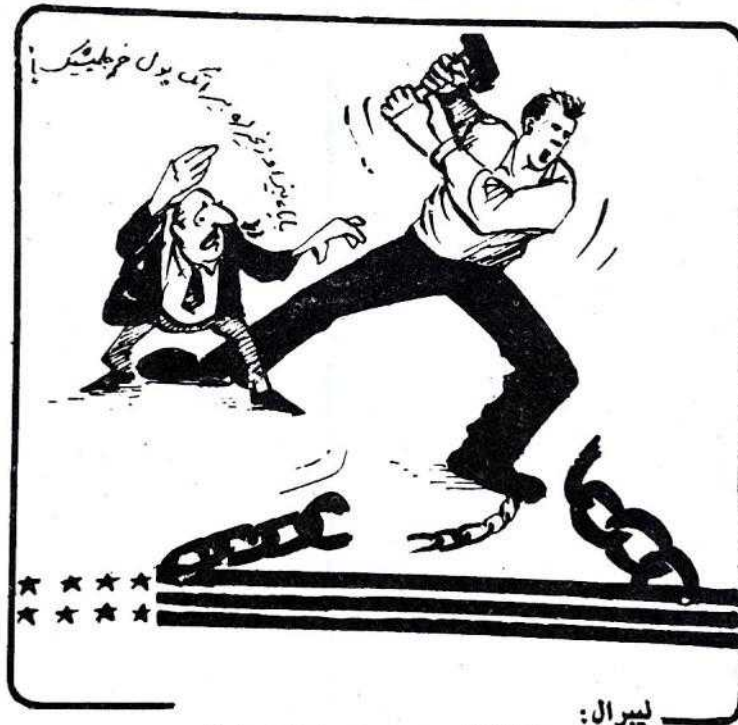
کنددن چیخیب یولا دوشرلر، آدانا یا ایش
دالیسینجا گندهرلر.

امینه نین آناسی قیزین قاچماغین گوهره،
آما سسین چیخارتماز. یاواش پنجره دن باخار
و محمودا دئیر: "قورتولدو، بوینو بوکوک
امینهم ....."

ح. ص.

بیر دگیشه اولور. آقائین ظالم لیگی اونوهم
ناراحت ائدهر، همده گوئلرین آچار. فیکره
گندهر کی آقا اونو قوجالاندا باشقا نوکرلر
کیمی قاواجاقدیر.

بیرگجه بوتون اشیالارینی جمع ائدهر
امینه نین ائوینین قاباغینا گندهر. امینه
سئوگیلی نین اونو باغیشلا دیغی نی گوئر دوکده
سئوینجک اونون یانینا گلر، هر ایکی سی

لیبرال:

زنجیرین باغلاماغا بیز بیر عمر ایشله میشیک
حیفدیر! قیرما آی اوغلان! اونا هول خرچلمیشیک!
("اتحاد" روزنامه سیندن)

آمریکا امیرالبرمینین نظامی تجاوزی ایله مقابله ایتنک ایچون
بوتون خلق نظامی جهندن معجز اولمالیدیر!

سئویرهیم

قافلانتیمی

او خودوم من اوره کدن
اونون خلوت لرینده .
من آغلادیم ، من گولدوم .
اونون هر بیر بیئرینده .

او درین دره لرده
نه درین سیرلروار!
او سینیک کرییچ لرده
نه قریب شعر لر وار!

اسه نده روز گار لاری
اوز اقدا ، قلبیم اسهر .
سوسوزاندا قوش لاری
ایچدیگیم سولار زهر .

قاریاغدی قافلانتی یا
باشیندا قارگوروندو ،
اوسئودیگیم وقاری
آغ رویا یا بوروندو .

بیلسم ، هاچان چاتاچاق
عومور یوللاریم باشا!
من ئوله رهم ، قافلانتیم!
تا دنیاوار ، سن یاشا!

ع . سلامی

آذر - ۵۹

نسی خزری

اولدوزوم منیم

کچیر غمه ،
کچیر غم ،
سوزولور قلبیمه نور .
بوندان سونرا دیمدرم ،
اولدوزلار سویوق اولورا

عرومه نارین-نارین
آخان شفق لریندیر .
ساحلسیز آرزولارین
سونسوز اقلریندیر .

منیم سویوقدا ، قاردا ،
آتشلی اولدوزومسان .
عمر آدلی دیاردا
گونشلی اولدوزومسان .

نورونی گورسون جهان ،
پارلاق اولدوزوم منیم .
سن نه قدر یاخیزسان .
اوزاق اولدوزوم منیم!

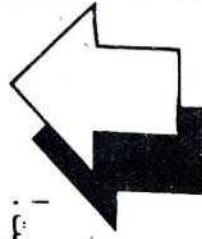
قاریاغدی قافلانتی یا ،
باشیندا قارگوروندو .
اوسئودیگیم داشلاری
آغ پردهیه بوروندو .

سئویرهیم قافلانتیمی
سئویرهیم اویول دارین
آنام ئولوب گئدندی ،
بوآنام ئولمه یکجک!

سئویرهیم اویول دارین
اونلاردا ایزیم وار دیر .
سئویرهیم یازین ، قیشین ،
اونلاردا گوزوم واردیر .

اوندا ایر مکه دیم من ،
اوندا باخدیم بو گویه .
اوندا آایاق دوتدوم من ،
اوندا باخدیم بویئره .

تبریز

شاهین تاج گذار لینی

او گونلر کی توزلو تهران گلندی
آل، الوانلی چراخلارین یاخدی " ارک"
سنین آغان، شاعر! پتر کبیرین
خاتونونوبزندیردی گلین تک!

توی دوتولدی، شاه تاج قویبدو باشنا
کیخسره وون خاطره سین دیرتدی
" گلستان " اندا، بیر جوخ شاعر، سنین
دیز جوکرک، شاهلار شاهین مدح ائتدی تک

شهیا نونون، اول پارلایان جمالی
آخشاعلارین، آغ آیینا بنزه دی
باشدا تاجی، اوزون دونو اگنینه
" شاهنامه " نین " همای " ینا، بنزه دی:

" همای " بدنام بیر ملکه ایملش .

- دئیر لر کی، تبریزین حاکمی " مستوفی "
آذر بیجانلیلارا توهین ائدیپ، اوللارا " یاپیا "
کیمی، چورک په دیرتمیشدر.

- عزیزیم! رضا شاهین سیلولاریندا بوغدا لار
چوریوب بیت قویموشدی! کیمسه ده آلمایردی
" مستوفی " شاهین بوغدا لارین ده وه لره یوکلنه
یب آذربایجانا گتیرتدی... و تبریزین سیلو-
لارینی بو شالیدیپ، بوغدا لارینی تهرانا و
کرمانشاهها گوندردی... بوندانه عجیبه لیک و امیش
سنده " شاه قولو " اولسا بیرین " مستوفی " په حق
و ثردین!

- دئیر لر کی، اورمیه لی، " علی دهقان "
تبریزین دانشسرا مدیری، جندق دن، بیابانک
دن، بر جند دن، معلم سمتی یله، تبریزده گونده
ریلن قوناقلاری، دانشسرانین آبرومندا و تاقلاریندا
بیئوردی... اولرینه رنگین سوفره آچیب، ناز و
نعمتله بسلهدی...

حالبوکی، قارداغ دان، سولدوز دان، تحصیل
ایچون، تبریزه گلن، آذربایجانلی جاوانلارینی
" پانسیونر " عنوانیله قبول اتمهدی... اوزواللی
لاردا گتدیلر، قارشیکی، بیت لی و پیس قوخولو
کاروانسرادا منزل دوتدولار...

- هه! بو ایسده بیر حکمت وارمیش...
" علی دهقان "، ها وقتا دک، " مدیر "
اولا حاقمیش؟

اونون طالع ینده، " باش مدیر لیک " و " حاکم
لیک " وار ایملش...

او، عالی جناب، اگر نوز " ائل " ینه دوستان
اولماسایدی، " خاندان پهلوی " په خدمت اتمه
سیدی... هیچ بر شاعر اونا " مدیحسه " یازماز
ایدی!.....

آخار سولار

ساحلدہ ہم . قوجا غیمدا کی کوریم یا تمیشدیر . من ایسہ الوان دونلو طبیعتی سیرا اندیرم .
قارشیمدا چابین جوشعون و شفاف سولاری دا یہانمادان آخیر . . . اوزاقلارا باش لیرگئدیر .
- آخار سولار ، منی دینلہیین . من سیزہ کیچیک بیر حقیقت سو یلیہ جگم . من ئوز
قلبیمی سیزہ آچیرام . یادینیز دادیرمی ، من حلہ بئش ایل بوندان اول اونونلا بورا گلردیم
بیز بورا دا جا ، بوداشین اوستونده یاناشی اوتور اراق ، ئوز صاف عشقیمیزدن سیزہ دانیشاردیق
باخین ، هئج بیر شئی دگیشلمہ میشدیر .

ساحلدہ ہمین داشلار ، ہمین چمنلیک و ہمین چیچکلر دورور . اوندای بیز ساحلدہ
اوتورار . سولارین شیریلتیسینی دینلردیک سانکی سولار بیزہ افسانہوی محبت داستانلاری
اوخویاردی . گنج قلبیمیز آخار سولارلا ہم آهنگ دو یونر ، چیریناردی .
سئوگیلیمین یاراشیقلی ، متناسب بویو ، قارا ، ائٹلی قاشلاری ، گئٹیش آلنی ، تمیز
اورهگی واردی . او منی سئویردی . منده اونا قارشی لاقید دگیلیم . سونرابیزا ئولندیک .
صمیمی عشقیمیز آی اوزلو ایکی کورپہ ده ئوزونو تجسم ائتدیردی . . . من اونونلا جوخ خوشبخت
ایدیم . یالنیز اونو سئویر ، بوتون وارلیغیمی اونا حصر ائتدیردیم .
بیز هر گون کورپہ میزلہ ساحلہ گلردیک . بالاجیفازیمین خفیف ، لطیف ، سادہ و اشاق
تبسومو ایلہ دینجلر ، استراحت ائدردیک . آخار سولار سیزکی بونون چوخدان شاهییدی
سینز .

سیز لالدا ساکیتده اولسانیز ، بونو دو یور ، خفیف شیریلتیلارنیزلا بیزیم عشقیمیزی
حس ائدیر ، ترانه لرینیزلہ بیزی جانلان دیریردینیز . بودور ، ایندی من یئنه بورادا اوتور
موشام . قیز جیفازیم داشدان داشا آتلا یاراق ، زمرد چمنلیکده آلابزگ کپنکلی قاوور . . .
اونون دونیادا هئج بیر قایغیسی یوخدور . اونون شن و جوشعون گولوشلرینی ائشیدیرم ،
اورهگیم اسیر . داشلارا توخونوب بیخیلما سیندان قورخورام . آخی من آنایام ، جوشان
سولار سیز کی بیلیر سینز! . . من جوخ شادام کی ، او هئج بیر شئی بیلیمیر . او بیلیمیرکی
آقاسی ایندی هارا دادیر .

یالنیز هردن بیر آلا گوزلرینی اوزومه دیکیر ، معصوم دوداقلارینی . بوزور ، سوروشور :
- آناجان بس آقام هانی ؟

بس اوھانی ، آخار سولار! سیزکی بیلیر سینز . او ، دا عوانین ایلک گونلریندن یوردوموزو
ملاعیه کتتمیش ، سلاھا ساریلیمشدير . کیم بیلیر ، بلکه ایندی اودا اوجسوز بو جاقسیز
وطنین باشقا یئرینسده سولار کناریندا اوتوروب سیزی دیله بیر ، بیزی خاطر لاییر . . .
بلکه ده ، او قیز حیغازیمیزین سویا سالدیغی آلمانی سولاردان توتور ، اوندکی خیردا جا
دپش یئرلرینی کوروب رعنا جیگیم . . . قیزی خاطر لاییر . . . بلکه ده باغرینا باسدیغی
سلاھا باخیر ، کوٚریه اوغول عارفی دوشونور . . . بلکه ده . . .

بودور عارفیم قوجا غیمدا میشل - میشل یاتیر . ساحلین تمیزھا واسیندان اویوموشدور
او کیچیک دود اقلار یلا گولومسه بیر . بلکه ده او ، بوخوسوندا آقاسینی گورور . من ایسه اونا
باخیب ، سئوگیلمی خاطر لاییرام . عارفیم نئجه ده اونا اوخشاییر .

کوریه لریمین ئوز آتالارینین اونلارین حیات و خوشبخت لیگینی قورو دوغوندان
خبرلری بوخدور . اونلار بیلیم لرکی سئوگیلم ئوز بالالارینین سعادتینی الدها ئتمک ایچون
و وروشا گتتمیشدی . او گتتمیشدیر کی ، کوریه عارفیم قوجا غیمدا راحت - راحت اویویا
بیلین ، رعنا جیگیم زمره چمنلکیده اوینا بیب آلابرک کینکلری سربسته جاووب تونا بیلین .
من کوریه لریمه باخیر و دوشونورم کی ، بالالاریم بو یونده اونلارا آتالارینی نئجه
تانیبیرا جاغام؟!

بوخ ، اونلار ئوز آتالارینین آدینی کتابلاردا اوخویاجاق ، داستانلاردا دینلهیه جک
شکیللرینی ، هئیکللرینی گوٚروب تانییاجاقلار . یوردوموزون سعادتینی ، دینجلیگینی
یوزانلاری عفو ائتمیه جکلر . اونلار بونو اونودما یاجاقلار . من اونلارین قلبینده دوشمنه
قارشی غضبی ، کینی ، ایندیدن آلیشدیرا جاغام .

شیریل - شیریل آخان سولار! منده بونو اونودما یاجاغام ، سیزکی بیلیر سینز ، سیز
کی شاهد سنز! . . . .

له پریالیزمین و ضد انقلابین عدار نقشه سی مقابلینده هشیار اولاق!

دشمنین نقشه لرینه بلد اولماق . غلبه نین
شرط لریندن بیر دیر

مطبوعات عالمبیده

نامۀ مردم حزب توده ایران مرکزی
اورقانی آذربایجان دلینده، نمره ۲۴، سه-
شنبه ۳۰ دی، ۱۳۵۹.

"آذربایجان" نشریه سی پئربینه
بوراخیلان "نامۀ مردم" ون بو اخیر نمره سینده
ادبی جانلانا گوژه دگیر. فارسجا بیلمه یین
۷۰٪ آذربایجان خلقی ایچون بوراخیلان بو
نشریه ده مختلف ادبی فورمالاردا انقلاب پیامی
وانقلابچی ادبیات تبلیغ اولونور. آدی کئچن
نمره ده ۳۵ ایل قاباق اوزوئرن کورد خلقی نین
۲ سہمن نهستی حاققیندا یازیلیر: "اوگون
کورد خلقی آذربایجان خلقی ایله چیگین چیگینه،
ایران استقلالی و آزادلیغی ایچون فعال دایاق
پاراتماق مقصدی ایله آیاغا قالخیب . . . ."
نشریه نین باش مقاله سینده آمریکا آل انیلارینین
ایراندا مختلف حیلہ گرلیکله ایله بوءوک
انقلابیمیزی مسخ و منحرف ائتمک نیت لری افشا
اندیلیر. همین نمره ده "قوری بیگ" آدلی
گوئل طنز پارچاسی، "بیلمه دیم" و "قیرمیز
علامت" عنوانلی ایکی شعر، علمدار موزائیک
سار کارگر لری باره ده بیر گزارش و باشقامتنوع
مطلب لر چاپ اولوب دور. نشریاتین مسئوللاری،
آذربایجاندا مطبوعاتین داها توسعه سی ایچون،
نوزا بچلرینده تسیل و غیر فعال آداملارین پئربینی
حوان و فعال عین حالدا انقلابا مؤمن عنصرلر
ایله عوض ائتمگی دوغونمه یلمزلر.

وارلیق آیلیق مجله سینین ۹- نجونمره -
سی بوراخیلیدی. بو نمره ده طبق معمول ۱۳۵۱
ده "موسسه" فرهنگی منطقه یی سنتو "طرفیندن
چاپ اولان "آتاتورک" کتابی نین مترجم و مولفی
خمید نطقی و مجله نین مدیری دکتر جواد هیئتین
مقاله لری ایله آچیلیر. سونرا غلامحسین
بیگدیلی نین "نسیمی و کلاسیق شرق شعری"
آدلی مقاله سینین ایکینجی قسمی گلیر. بو مقاله
ده مولف نسیمی شعرینده ایشلتن تکریر، تشبیه،
استعاره، حسن تعلیل، رجوع یا گریز و بوکیمی
بدیعی صنایع دن عالمانه بحث ائدیر. ۸۵
صحیفه لی مجله نین قالان ۲۵ صحیفه سینده
گئدن مطلبلرین اوخومالیسی، اوستاد حبیب
ساهرین ۱۳/۸/۱۳۵۰ تاریخینده رستم علی
اوفایازدیغی منظوم مکتوب دور. بو منظوم مکتوب
بیرداها بیز بو نمره میزده چاپ ائدیریک.

قاف داغیندا آشیب گلسه نسیم ،
 "آیریلیق" آدلی چایندان گنجه مز .
 سوساسا قوش او " قوزئی " لرده اینان ،
 بو "گونئی" لرده سولاردان ایچه مز
 سن فانا آچدین او چایدان گنچدین ،
 تبریزین چشمه لریندن ایچدین .
 یاد دیارین گوروبن ایچ اوزونو ،
 دینله دین هرگنجه هجران سوزونو .
 ای صفا قافله سالاری ! بیزه
 نیشگردن و حریردن باهالی
 سن گتیردین او اوزاق یوللاردان ،
 هر سفر تازه ترانه ، تازه سوز .
 اشتیاق ایله مازیلیمیش قوشما ،
 گوز یاشیله سوواریلمیش مکتوب .
 سن قوشولدون هنرین گروانینا
 قولاق آسدیندا ائلین داستانینا .

۱۱۱۱۱۱۱۱ دده قورقود آیلیق ادبی مجله سینین
 ۴ - ۵ نجی نمره لری بیر جلدده الیمیزه چاتدی .
 بو جلدده قباککی نمره لرکیمی متنوع و مختلف
 مطلبله حاویدیر . باش سوؤزه مجله نین مالی
 مشکلاتیندان و ایراندا ۱۸ میلیون یاخین
 آذربایجان دیلینده دانیشان نفوسون اولدوغونا
 باخما یاراق آذربایجانجا مجله لرینین ساتیشا
 گنتمه مه سی مساله سیندن سوؤز آچیلر . باش
 سوؤزه دئییلیر :

" گونده یوزلر روزنامه ، مجله و نشریه
 فارس و یادئولکه دیل لرینده پوتکالاردان گوزه
 چیریبیر . لاکن سیزیم کی بیر دانادیر و اونودا
 پوتکاچیلار قورخا - قورخا آلیب آتلاردا گیرله

دیرلر . آ یا بوانصاف دیر ۱۸ میلیون لوق خلقیمیزین
 دیلی و ادبیاتی بئله یاساق اولوب ، خوارلیغا
 دوچار اولسون ؟ . . . . . بیز ایندی آیدا ۱۵۰۰
 دن ۲۰۰۰ تومنه یاخین زیان قویوروق .
 ئوزوموزده او افرادلاردان دگیلیک کی بو مقدار
 پولو آیدا تامین ائده بیلک . . . . "

" عاشیق نابات خانیم " حاققیندا
 کیچیک مطلب ، اونون بیر قوشماسی ، فارس
 دیلینده ح . بابک امضاسی ایله یازیلیمیش
 " نگرش کوتاه بر خاستگاه معبدی - مذهبی
 عاشیق لار آذربایجان و تحلیل منظومه ی عاشیق
 عباس توفارقانلی " ، م . کریمی نین " اورتا
 عصر لرده آذربایجان دیلینین موقعیتی " همین
 تدقیقاتچینین " چوبان حبیبی " آدلی مقاله سی
 بو نمره نین فایدالی مطلب لریندن ساییلایمیر .
 همچین همین نمره ده " کسرویزم - کارنگیزم "
 عنوانیله کئچن نمره لر دن باشلانان آذربایجان
 دیلی نین خاینلری افشاء ائدیلمیر . بو مقاله ده
 واختیله " کارنگ " نین شاه رژیم الی ایله چاپ
 اولان " تاتی و هرزنی دولهجه از زبان باستان
 آذربایگان (!؟) " کتابینا اشاره ائدیلمه ک
 دئییلیر : " . . . بوتون اهالی (= هرزند
 اهالی سی) خیردادان بویوکه قدر ئوزلرین
 " طالش " بیلیرلر نه تورک و آذربایجانلی .
 ایندی ۹۰۰۰ کندان اهالی ئوزون " طالش و گیلانلی "
 بیلدی کلری حالدا ، گوؤرون نئجه امیر الیزم و
 شوونیزم نوکری و فرانکلین سرسپرده سی اولان
 عبدالعلی کارنگ آذربایجانلیلارا " اجداد " و
 " دیل " کشف ائدییر .

مجله نین بو نمره سینده فریدون حصارلی ،

ح. اولدوز، ح. م. بختیار، رباب جلیلی
خام، شهرک، ه. نبی و م. شامی دنده گوئل
شعرلر چاپ اولوبدور.

عین زماندا بونمره دهئوز یغرینده دوشن
" تبریز انقلاب دادگاهی نین مبارزه سی محتر
علیهینه " مقاله سینی، مجله نین دوزگون سیاسی
برداشتی آدلاندیرماق اولار. محترم یاز
یچیلارین ملتیمیزین بوئوک و تحسینه لایق
انقلابی بولوندا ادبی مبارزه لرده داهامحکم
آددیملار آتمالارینی آرزولاییریق.

همین نمره نین حیلدینین اوستونده
" اوستاد بولود " امضاسی ایله چاپ اولان
مهارتلی و گوئل چکیلمیش " قوچ کوراوغلو ایله
قیرآت " رسمینی بیر دفعه ده بیز چاپ ائدیریک.

آذربایجان فولکلور صفحه لری آدلای
آیلیق مجله نین بیرنجی نمره سی دکتر سلام الله
جاوید سرپرستلیگی آلتیندا بوراخیلیدی. همین
نمره ده توپلایان یازیر: " فولکلور نوعلرینین
چوخوئویره دیجیدیر. اونلاری قوجا بابالارین
دیلمندن و قاری تنه لرین سوؤزوندن توپلاییب
یازیاکتیرمک بوئوک خدمتدیر. بو خدمتی ائتمک
ایچون من نظرده توتوشام آیلیق بیر کتاب
آذربایجان فولکلوری حقیقنده جیبی کتاب
شکلینده " آذری فولکلوری صفحه لری " آدی لان
علاقه مند لرین کوئمکی ایله منتشر ائدیم. اونا
گوئه سیزدن خواهش اولور ممکن اولان قدر ئوز
کومکریزی مضایقه ائتمیه سیز. . . . "

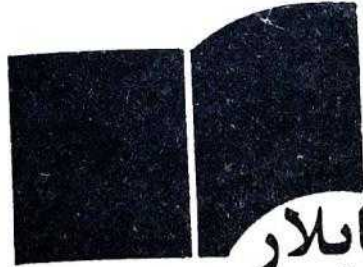
بیرنجی نمره ده آتالار سوؤزو، باپاتیلار،
لایلالار، آغیلار، تاپماجالار، یاها لتماجالار،
حکایه لر، ماهنیلار، ناغیللار، دوگمه لی سوزلر
و نازل مالاردان نمونه لر وئرلیبیدیر.

کربلا میدانی دیر، طوفانندی خونین شهرده
انقلاب املانلاری غراندی خونین شهرده
کعبه نی ایران بوا بیل دشت خوزستان ایله میش
بت شکن اوغلانلاری قربانندی خونین شهرده
حق و باطل اوزا اوزه دورموش جنوب غربده
گون تکمین خلقین بولی عربانندی خونین شهرده
بومبادان، توپدان یانیبیدیر، اود توتوب آرواد اوشت
چوخ آنانین گوزلری قربانندی خونین شهرده
نوجوانلار حق بولوندا باش و جاندان کچدی لر
دنیا لارجا نسا زلیفا حیرانندی خونین شهرده
اون ایکی سنینده چولقا نمیش جوان نارنجکه
انقلابین ساغلاسن، آلقانندی خونین شهرده
تک دگیل دزفول، اهواز، اندیمشک و آبادان
اصفهان، تبریز هم تهرانندی خونین شهرده
پاسدارو توده ای، سرباز ویرمیش آل اله
خلقیمیز بیرجه به توپلاندی خونین شهرده
ملتیم امپریالیزمین غربده قمرین قازیر
بانکی یا بیتنا مداکی دوراندی خونین شهرده
ح. ط. شهرک ۱۳۵۹/۸/۱

بوتون ناشر دَرْدَن خاهش اولونور نشر ائتدی کُری کتابلاردان بیر نسخه معرفی ایچون مجله آدرسیمیزه
گوئندر سینلر.

یئنی نشر اولموش کتابلار

خرم شانجانی ، محمدعلی (توپلایان) ، ادب خزینیه سی رداقتورو غلامحسین بیگدیلی ،
۳۲۰ ص . وزیر ، ۴۵۰ ریال ، تهران ، ۱۳۵۹ . توپلایان هر یئرده هر زمان آذربایجانجا بیر شعر
گوئروب ، یادداشت اعدیب ، بیر دفتر دوزه لدیب ، سونرا بو دفترینی سلیقه سیز و هئج بیر پرئسیب
و ترتیباتا اساسلانمادان ، تمیز کاغاددا و گوئل حرروف ایله چاپ ائتدیریبیدیر . فاحش غلط لیر
ایله دولو اولان بو کتابدا ، محترم ره دقتور حتی " ئولکه " ضبط اولان بو بوک شاعریمیز " اولکر "ین
و " عاشیق ! " آدلانان معاصر شاعر مفتون امینی نین آدینی دا اصلاح ائتمه ییبیدیر . اثر بو کتاب سیزلیق
واویلا سیندا البته کی یئنه غنیمتدیر . هم توپلایانین ، هم ره دقتورون هم ده ناشرین گلجکده
دقتلی و قیمتلی اثرلر یارادمالارینا اومید سله بیریک .

حبیب ، ف . قره داغ کندلرینده . بیرنجی چاپ ، نشر بهروز ، تبریز ، ۱۳۵۸ ، ۹۰ ص
رفعی ، ۶۰ ریال . ۱۳۵۷ نجی ایله " دان بئری " آدی ایله قیمتلی شعرلری چاپ اولان " حبیب "
ف " نین ایکنجی شعر دفتریدیر . اثرین حاقیندا گلجک نمره لرده مقاله میز اولاجاق .

دکتر سلام الله جاوید (توپلایان و یازان) ، آذربایجان ملی نهضتیندن خاطره لریم ،
ایکنجی قسمت ، ۱۳۵۹ ، تهران ، ۱۵۲ ص ، وزیر ، ۱۲۰ ریال . مختلف اجتماعی - سیاسی خاطراتین
طاغوت زمانیندا یازیب حاضرلایان ، اسکی آذربایجان وخمه والی سی دکتر سلام الله جاوید ،
ایران ملتینین شانلی و تحسینه لایق انقلابیندان سونرا ، ئوز اثرلرینین چاپینا موفق اولموشدور .
او ایندیقه قدر فارس دیلینده ۴ جلد ده " گوشه یی از خاطرات " و آذربایجان دیلینده " طاغوتی
دوره سیندن خاطره لریم " (تهران ، ۱۳۵۸) " ایران سوسیال دمکرات فرقه سی حاقیندا خاطره لریم "
(تهران ، ۱۳۵۹) و آدی کئچن اثری چاپ ائتدیره بیلمیشدیر . دکتر جاویدین خاطره لری ، بیریم
سون عصر سیاسی حرکتلریمیزین شکستی و بیر چوخ غرنج مساله لریمیزین حلی باخیمیندان قیمتلیدیر .
۱۳۲۰ - نجی ایلرده آذربایجان سیاسی حیاتیندا فعالجاسینا اشتراک ائدن مؤلفین بوتون خاطره
لرینین چاپینی بیر آن ئونجه آرزولا بیریک .

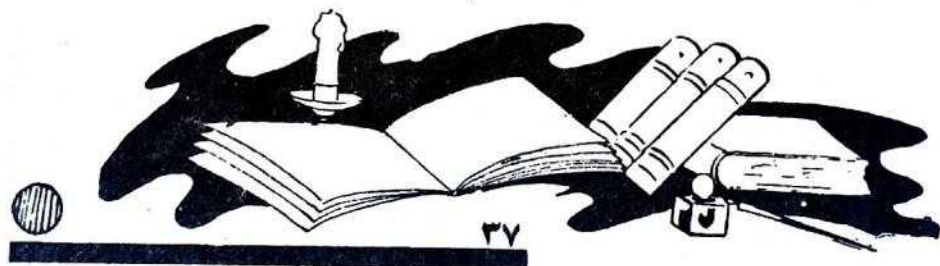

نی خزری، شعرلر، باکی، ۱۹۷۹، حبیبی، ۷۸۰ ص. شمالی آذربایجانین گوهرکملی شاعری و ساوهت آذربایجانین نین خارجی ٹولکه لرله دوستلوق. جمعیتی نین صدری نی خزری نین بیر منظومه سی و ۴۰ - آ یاخین شعرینی احتوا ائدن مجموعه دیر. همین مجموعه دن بیر نئجه شعری بو نعره میزده درج ائتمیشیک.

عزیز دوستلار:

" انقلاب یولوندا " نی گوجلندیرمک و یاغینلاشدیرماق ایچون بیزیمله ارتباطیز اولسون. مکتبولاشما و آبونه شرطلری ایسته مه آدرسی:
 .....
 انقلاب یولوندا، صندوق پستی ۳۷۶۷ - ۴۱، منطقه پستی ۱۴، تهران.
 .....
 آلتی آیلیق ۳۵۰ ریال، بویایللیک ۷۰۰ ریال.
 .....
 آبونه اولماق ایسته یین یئنی دوستلار یول گوئسترین. بیزیمله ارتباط دا اولون. یا شادیغیز یئرده " انقلاب یولوندا " ساتیلیر یا یوخ؟ ئوز محله نرین روزنامه فروشوندا ایسته یین کی " انقلاب یولوندا " نی تئزگتیرسین.
 " انقلاب یولوندا " نین ساتیشینا، یئنی آبونه لرین تاپماسینا، کندلرده و شهرلرده گئنیش یاییلما سینا فکر ائدین، طرح توئکون، اجرا ائدین.
 انقلاب یولوندا ادبی- سیاسی جبهه میزی گوجلندیره لیم. " انقلاب یولوندا " مجله سینه هر یئنی آبونه " انقلاب یولوندا " نشریاتی ایچون بیریئنی آددیمدیر. هدف، " انقلاب یولوندا " نی اون مینلره یئتیرمکدیر.

هر اوج نفر حرکتلرینی دوام ائدیپ تانکین آتشیندن اوزلرینی خلاصی ائدیپلر، یئندهه ایرهلی گئدیردیلر...

دوشمان هدفسیز ئوز آتشینا ادامه وئیردی... قهرمانلار ایسه دوشمانین قلبینه طرف ایرهلی یئردیلر...

اگر دوشمان بابکین سنگرینی آله آلسایدی حتمی اولاراق شهره داخل اولاجاق ایدی. بونو بابک یاخشی بیلیردی...

اونلار تانکا یاخینلاشدیلر... بیزدن بابک یئرنیدن دوروب آئینده کی ضد تانک بو ماسینی تانکین ساغ طرفینده کی چارخلارین آراسینا وار قوه سیله آتدی. هله بو زامان سول طرفینده جاسم بو ایشی گوردو، تانک حرکتدن دایاندی.

آما اونون اطرافیندا اولان سربازلار آتشرینه دوام ائدیپلر... تانکین اوستونده عراق گروهانی مسلسل ایله بونلارا آتشی آچدی. بابک دوردوغو یئردن فورلانیپ بیز آندا آئینده کی اسلحه ایله گروهانی نشان آلاراق بیز ثانییه اونو سوسدوردو.

بو حرکتی گورهن سربازلار گئری اوتوردولار... اونلار ئوزلرینی ایتیریپ قاچیردیلار. جاسم و کریم اونلاری آتسه دوتدولار. بابک اونلاری تعقب ائتدیگی زامان بیز سربازین سسینی ائشیتدی، اوتانکین یانیدا ایدی.

بابک جاسمی جاغیردی " تئز اولون بو یارالینی بورادان کنارا چکین! جاسم اونا یاخینلاشیپ عربجه سوروشدو:

— حرکت ائده بیلرسنمی؟

کریم ده بونا یاخینلاشدی " عراق سربازی" بابکه دئدی:

— تئز اولون اونو کنارا چکین!

هر ایکی قهرمان دوشمانی اوردان اوزاقلادیردیلار. بو زماندا تانک شدتلی سسله پارتلادی...

بابک اونلارا یاخینلاشیپ سنگره قایتماق دستورو وئردی. سربازی بیز قوش کیمی قوجاقلاییپ یولداشلارینا طرف ایرهلی حرکت ائتدی... سنگرده اولانلار شاد حالدا بونلاری قارشیلادیلار.

بابک یارالینی یاواشجاسینا یئره قویدو وجدی حالدا:

— جاسم گورنه ایسته بیز! جاسم اونولا عرب دیلینده دانشدی، معلوم اولدو سو ایسته بیز، بونو ائشیدن قوجا دویوشجو تئز اونا سو وئردی...

بابک سنگرده اولان تلفونچویا دئدی : -

- خبر وئر یارالینی مریضخانایا آپارسینلار!

حاسم سنده سوروش جنگی وضیتلری نه حالدا دیر. خانکی لشگردن اولدوغونودا بیل! او سوروشدوقو زمان یارالیا دونوب دیزیندن آشاغی گلن قانی گوردو، جلد قانین قباغین آلماق اوچون اونو دیزدن یوخاری باغلاماغا باشلادی. بوزمان جاسمین گوزو بابکین یارالانمیش قولونا ساتاشدی " بابک سنده کی قولوندان یارالانمیشان بابک همیشه کی کیمی گولرهک " دوشمانین نشانهسی دقیق اولمادی، ناراحت اولماین اول اونون فکرینده اولون. بیزیم اسیریمیزدیر. قوجا اوندان هارالی اولدوغونو سوروشدو. او عربجه " من باغدادین یاخینلیخیندا یاشایرام ، اوزومده (ماشین سازی) کارخاناسیندا (جوش کارام) ...

بابک اونون کارگر اولماسینی و (ماشین سازی) کارخاناسیندا ایشلمه سینی بیلدیکده ... فکره گئندی .. و جاسمه دونوب دئدی گوروسوز دوستلار امپریالیستلر نقدر کثیف و دوغردان بویوک شیطان دیر ... زحمتکشلری بیر - بیرین قارشیسیندا قویور ... جاسم اونا دئدی کی منده تبریزده اونون کیمی " ماشین سازی " کارخاناسیندا ایشلیرم ... بیزده کارگریک . جاسم اونا بو سوزلری دئدی، یارالی النی بابکه اوزاتدی بابکین ساغ قولوزنجانلی یولداشینین آلینده ایدی. اونو باغلاپیردی حمله اوناگوره سول آلیله یارالانان آلینی صمیمی حالدا سیخدی ... عراق سربازی چوق خوشحال گورونوردو ... بئله سوزه باشلادی: - منده سیزین کیم بیر سربازام .. بوندان اول بیر کارگر ... لاکین سیزین منه قارشی اولان بوقارداشلیق حرکتیز منی یاخشی باشاسالدی ... بیز و سیز امپریالیستلرین الیندن خلاصی اولمالیق ... اگر من ساغ قالسام سیزین بو انسان پرور حرکتیز دوستلاریما سوبلهیب همیشه لیک بو دهشتلی جنکدن قورتاماق اوچون دوزگون یول تاپاق ... " اوداریمایر سوزدئمه یب فکره گئندی ... اونه فکر اعدیردی ... ؟ بونا جواب وئرمک بابکین سون سوزلری اولایلر ...

بابک دوستلارین اوز یرلرینده دوروب آییق اولدقلارینی تاپشیردی ... " یرنیزدهد وورون دوشمان شهریمیزین اطرافینده یئنی حمله حاضرلاشیر ... اما سن جاسم عرب یولداشما دئین بو جنگین خلاص اوچون آنجاق بیریول وار. دنیا زحمتکشلرین حقیقی قارداش بیرلگی! بوزمان نه اینکه جنگ اولماز حتی بوتون انسانلار خوشبخت حیات سورورلر ... جاسم اونا بوسوزلری دئدی یارالینین گوزلریندن سئونج یاشلاری آخدی.

باک سلاخداشلارینا دونرک دیدی :-
 - باخین او آغلایر. لاکین بو اونون گلجگد اولان امیدینی تجسم ائدیر... اونایقین
 اولدوکی دنیا زحمتکشترین، دشمنی آمریکا امپریالیستلری دور... بلی عزیز
 قارداشلاریم دنیادا خوشبختت یاشاماق اوچون، آنجاق دنیا خلقلرینین پولاددان
 محکم بیرلیگی نتیجه سینده اولا بیلر!...
 خلقیمیزین بیرلیگی نتیجه سینده هر هانکی دشمن اولورسا اولسون اورتالیقدان
 گندجک... دان اولدوزنون پارلاماسی بونی بیزه خبر وریر!

كلنل ادبى صحيفه لرى - خوراسان توركلرى ايجون

خوراساندا ايكي ميليونا ياخين تورك ديللى خلق ياشا ما قدا دير . همين خلق واختيله اورتا آسيادان كوچ ائديب "بوئوك خوراسانين" بير نيكسى اولان اينديكى خوراسانين بجنورد هه پروان، نره گزه، فراين، قوچان و باشقا ولايتلرينده يترلشميشديلر . ايندى هامون دريا چمسينه قدر شمالدان جنوبيا يئنن بو ولايتده آذربايجان خلقى ايله بير كوكن اولان خوراسان گرايلى لارى هيترلى تات خلقلى ايله بيرليكه و اولارين ايجينده بير قومى اقليت كيمي دوستجاسينا ياشا ما قدا ديرلار . بو خلقين زنگين فولكلورخزينه سي و ديل خصوصيتلى بوتون توركولوژى عالمينى ماراقلانديرما قدا دير . بو نمره دن اعتبارا ، مجله ميزده همين خلقين فولكلور و تاريخينه عائد صحيفه لر اختصاص و نمره بيك . بو صحيفه لرى تنظيم ائتن عزيز خوراسانلى دوستو - موز " محمد توحيدى تمير" ه منتدريق . بو نمره ميزده آزدا اولسا بئله ساحه يه عائد بعضى نمونه لر و نمره قيد ائديريك كى و نرين نمونه لره ديل و املا خصوصيتلرينى تام معنا سيندا خوراسان گرايلى شيومى اساسيندا حفظ ائتميشيك . بيرده قيد ائتمه لييك كى نمونه لره اساس بوتولان دا - نيشيق شيومى خوراسانين يا يغين تورك ديللى يوردلاريندا ن اولان " بام صفى آباد" ولايتى دير .

تا پما جالا (بير زادم با)

باشونگس ايسسنا قونا و مينگس ايش آتار ما قونا پس اولماس كنه
نچه تا پما جا نوسيزه ديك وسيزدن جوقا جو نو آلاك و هر كيم -
كه دوز جوقا ب برده بير جايزه برك .

بولا رونگ جوقا بو بورو نمره (ساندا) يازولار و گنم او رو نمرديم
نچه سنه يازاراك وسيزدن جوقا ايستيرك مونو عر اءك كه تامشهد كه
آدرس معلوم اولانا مجلنگ تهراندا كو آدرسنه كه صندوق پستى
۴۱/۳۷۶۷ - منطقه پستى ۱۴، تهران گوندرنگس
اكيله كيله دان ايجنده - يدمش كيلدان ايجنده نه آغزو با نه
ديله - سؤيلى آدام اچينده .

۲- بير زادم با آغور كيلم - سلكه بيلم - ريشلونه توكه بيلم .

۳- بير زادم با كچكنه قازان چتنه پلسو

۴- بير زادم با هله هله چه بوينو اگر چه

۵- بير زادم با هويوقيزيل بير توكه يوخ

۶- بير زادم با كچكنه تازو جولو قرمز

۷- بير زادم با گدر گدر دالوسونا با خماس

۸- بير زادم با قوبرو غونان توتانگ داما گبرى

۹- قاراد وذاغال دگيل - اوچن زادم و قوش دگيل يوك ارتى اشك دگيل

۱۰- اونمده قارا چخر آق اولار - اكلهيب باغ اولار .

کلنل ابی صحیفه لری - خوراسان تورکلری ایچون

مئله فولکلورونگ بیر گوشسدن ، هوائلی که بیر دیله سئویلی
(دانوشی) بیر فرهنک یارد و فولکلور بیر فرهننگ بیر گوشسیده .
بیزنگ دیل که ترکه دیل اولسون ، بیر چوخلو فولکلورلو دیلر دنده
سیز اگر یاخشو سر سالانگس گورتنگس که اکه قوجا کیشه یواکه
قوجا خاتون بیر بیرفن سؤ یلیند بیر بیره . دیلن بوکه قدیمنن قالبد و
که دی . . . . .

بودوکه اوز دیلمس دریلد ماقونامونان بوزو بونشریده . دیلمسنگ
فولکلور لارونو سبزه عزیز لرچین یازاک وسیزدن ایسترنک که سیزم المس
برنگ و اوزبرنگسنگ فولکلور لارونو یقشد رنگ و بیزه گوند رنگ تا اول -
نشریده . چاپ اولسون وینگدن گم بولا ترکلرنک دیلرنه دشمن و -
دیلمس بیرمه که آیا قارونو قویسون دریلماقونا پس اینده چه مئله سبزه
عزیز اوخوینلرچین یا زوراک و ایسترنک که یاخشو سر سالانگس و اوزبر
نگسنگ مثلرنه اوز نشرینگسگ و ندرنگ

- ۱- داغ داهما بترمس آدام آداما بتر
- ۲- طوبدان سورا تومورا کترید رنگ
- ۳- کینه دشمن دوست ارلماس - یارم چورک چاشت اولماس
- ۴- یاخوند قونشو آچا قزد شدن یگرا قد و
- ۵- سنن خیرگونن تاریدن زوال تا پار
- ۶- قازانگ قاراسوگدر ناموسونگ قاراسوگد مس
- ۷- قانا قان دمسن
- ۸- قارگونگ آتی گون با
- ۹- قلمنگ اوج قیلنجنگ گویج
- ۱۰- قورخاق گوز چوب دشر
- ۱۱- قور دان چوپان ارلماس
- ۱۲- توغونگ فولده ایستدنگ کسنگ به قصابا
- ۱۳- یگت او دو آتدان دوشده آتلانسون
- ۱۴- یاخشو لوقا یاخشولوق هوکیشنگ ایشده . یامانلوقا یاخشولوق
قوج کیشنگ ایشده .
- ۱۵- دیله اولانگ زوروا ولماس
- ۱۶- چاقیه بوپور آردونان یوگور
- ۱۷- آج قارونگ ایمانو یوخذ و
- ۱۸- دوخونگ آجدان نعه خیره با
- ۱۹- آج با شوم دیلج قولا غوم
- ۲۰- آت منن آتا سونو تانوماس

گلنل ادیبی صحیفه لری - خوراسان تورکلری ایچون

سوزمس ترکلردنده ، بولا کمدلن ، ردن گلبدلن و نمله ادبدلن و نمله ادیلن و نمله گرک ادسلن و ۰۰۰ بیزاگرگک بولا روکه عوض ادم که کمدلن ، ردن گلبدلن نمله ادبدلن و نمله ادیلن و نمله ۰۰۰ اوستنده ، سؤیلیک و دوراک بودیلده اولانلارو - یوخارا ارتماقونا (آپارماقونا) هاموایش ادرك که تات ناسیونالیسته طاغوتک چاقوسوندا تاتکو دیلده اولانلارو چون ادیدلن اوندان تاریخ یازانلار عربلره ارتکرلره وحشه وزوردین قلمه گتیریدلن و بریدلن اوخویلتلرنگ مینلرنگه یقده یققرنه مونوکه عوض ادم بومنگ یوزم دگیل مونو اسلام و اوگزه .

چکن مکتبله دیلن و گوزنگس که انقلابوموسو یولارتن امام خمینه پاد ازلا بو بوریلن اسلامنگ ائل و هامو احترامموکه تاتاقویلان هامونو اوگزه که دیلده اولانلارا قویلان .

پس اگر بیزگک و بورولا گلسلن بیر بیرن اسلانلارونگ تاریخلرنه یازاک اسلامونگ یولاندا اولاک چوه طاغوتک چاقوسوندا چنگیزنگ سیاسته مغولونگ اوتاتارنگ خلقنگ بوینوندا قویدولان و بیر خلقه که بورو خلقلردن آبرو لوقلو دگیل زوردین و وحشه قلم گتیریدیلن کسه بولا هامو ثمر چکنلونگ استعمار دوتلرنگ و دنیاو امپریالیزمنگ توقار لاریدلن .

بولا هاملیدلن که استعمارونگ ایستماقونو اجابت ادیدلن - استعماردی خلقلره بیر بوردن آبرو و اولارا حکومت ادیانو ترکه بلسه بیلدرکه تات وحشده ، تاتابله بیلدرکه ترک وحشه و هامو بوردن قلمه گتیرک ترکله مثل بورو خلقله هم پسلق گورو بدلن همم یاخشولوق ترک خلقنگ ایچنده مثل بورو خلقله پس آدام و یاخشو آداما بارو موش و باردو و بار اولار بیر پاراسولا انسانلارونگ کامل اولماقوناکومک ادبدلن و ادیدلن و ادنلن و بیر پارالا اونگنه توتاتلاما ترک خلقنگ تاریخ .

اگرایستلسن منگ ایل مونان اونگده که ترکلرنگ تاریخلوسن سؤیلنس گرگ اوزماندا یازولان کتابلارا که تاریخ یازانلار اوچاقودا یازوبدولان باخولسون .

ترک قوملارونگ آدلارو تغزغزله ، خلخلله ، تاتارلا ، غزله ، ققچاقلا ، یغمالا ، تبتله ، چمگلله ، تخشله ، کیماکلا ، بجناکلا ، قرقیزله و ۰۰۰ و بولا هر بیره نجه ائل پایلاس . و قالانوسفمس - بورونمیره قالسی .

افغانلی قولدور دسته لرین ائشیگه سالین

اطلاعات روز نامه سی ۱۶۳۹۱ نجی نمره سینده یازیرکی ، نظنز شهرینده بیر کهنه قدیمی ائوده بیر چوخلی افغانلی دسته لری یاشا بیردی . همسایه لر تعفن ایگینه توجه ائدیپ ، انتظامی مآ مور لارینا خبر وئریلر .

زاندار مری طرفیندن بازرس لیک ائدیلب ۱۰ نفرین جنازه لری قوخومیش حالتینده توپراق آلتیندان تاپیلیر ، و تمام افعال قولدور دسته لری ، او شهرده توقیف ائدیلمیشدیر وها بئله کبهان روزنامه سی دوشنبه گونی آذرین اولینده او چونجی صفحه سینده خبر وئیرکی ، جنگ زده شهرلرینده ، اوغور لوق ، غارت اولدوغی ایچون ، سرهنگ جهانبانی آگاهی شعبه سی نین رئیس ، بیرنچه نفر تهران دان مفتشی مآ مور ائدیپ ودولت آداملاری گئدیپ تحقیق ائندن سونرا ۴۱ نفر افغانلی قولدور دسته لری نیندن ، آبادان ، دزفول وسایر جنگ زده شهرلریندن مسلحانه مبارزه لردن سونرا ، که ایکی نفر دولت مآ مورلاری یارالانیب و بیر نفر غارت چی لردن غولوب قالانین تهرانا گتیرمیشدیلر .

افغانلی اوغری دسته لری نیندن ، چوخلی قدر قیمتلی ساعت ، قیزیل ، ضبط صوت و فرش وسایر ماللار اله گلمیشدیر . و بونیلان بئله دروازا غاردا بیر حیاطدا ۶۰ نفر دیگر افغانلی قولدور دسته لری نیندن توقیف ائدیلب و اونلاردان ۶ کیلو قیزیل و سایر شیلر تاپلمیشدیر . اوغورلارین دسته باشی سی "رضا" دئمیشدیر کی بیز تمام بو اشیانی جنگ منطقه سیندن اوغورلاییب و تهراندا تیکه تیکه ساتیشا بورا خریدیق .

ایندی بیز وزارت امور خارجه نین گئچمیش دست اندرکاریندان ، سؤال ائدیپریک سیزکی ۱۹ آی تمام ، بو اوغری بول کسهن ، قاتل ، وقاچا قچی و ضد انقلاب لارین باشچیلارین افغانستان مسلمان لاری آدیندا ، پیشیک بالاسی کیمی یانووا سالیب ، اسلام آباد ، زنو ، و ریاض خطه کارتر کنفرانس لاریندا دولاندیر بر دین و بیزه اسلام خطی دوزلیدیر دین ، نقدر مترقی روزنامه لری یازدی . اول صفحه لری نده بو یوک تیتلر لری ن ، و خط امام بولون مسلمان دانشجولاری اعلامیه لر وئردی و جمهوری اسلامی و امت روزنامه لری ، بو افغانلی گروه لارین آمریکا دان پول و سلاح آلیب و "سیا" ایچون "مسلمان" اولماقلارین ثابت ائیلدی لرو نقدر پاکستان مسلمان دانشجولاری بو جاسوسلار باره سینده اعلامیه لر یازدی و دلیل و آیه ، مدرک لر نشان وئردیلر ، سیز دئدیزکی ، توپوق بیر قیشلیدیر ، تمام بو شایعات هاموسی

کمونیستترین تحریکاتی دیر و تمام اسلام تشکیلاتلاری فلان کمونیست حزبی نین آلت دستتی اولوبدولار .

سبز ایشی اویره چاتدیر میشد بیزکی آیت الله حسین نوری امام خمینی نین نماینده سی وقتی که اروپا مملکت لرین امامت امریله ، گزیب دولاناندا ، ایتالیا دا گوئورورکی افغانستان سلطنتینده ن قاوولمیش شاهین نوه سی ، ایرانین قیمتلی رزیدانت ساختمانلاریندا سکونت ائدیر و گلیر تمام گوردوکلرین تهراندا گزارش ائدیر . و سبز اونا بئله جواب وئردیز :

ایران دولتی بشر دوستلوق دان ئوتری ، او پناه سبز شاه نوه سینه پناه وئرییدی . اما ایران ملتی دشمنیر : ایران دولتی یوخ ، بلکه آمریکانین ایش اوسته اولان نوکری ، ایشدن ائشیکه آتیلیمیش نوکرینه حمایت ائتمیشدیر .

وها بئله سوئد ده ایران ساختمانلاری فلان ضد انقلاب و سبا مأ مور لاری نین آرواد او شاغی نین اختیاریندا دیر ؟
جواب وئردیز اودا بشر دوستلوق خاطرینه دیر .

ای بشر دوستلوقدان دم ووران یالانچیلار : در حالیکه همان زمانلار ایرانین مبارز و مسلمان دانشجولاری و خطا مامین پیرو لری ، اروپا مملکت لرینده آغیر فلاکت لی گونلرده دیردیلر . و هر گون ایرانین مبارز و مسلمان دانشجولاری فاشیست آلمان غربی دولتی ، فرانسه ، انگلیس ، امریکا دولت لری اونلاری فقط مسلمان و مبارزه اولماق لاری ایچون ، سر نیزه و باتون و تفنگ قندا قبله جنازه لرین خیابانلاردا قویوب و قیش قولوندان دو توب زندانا سالیردیلار و بیئه ده سالرلار .

و سبز کیمی اروپا گوروش " تخصص چولر " او کثیف امپریالیزم حکومت لرین بیزه دموکراسی تعریف ائدیپ باشمیزا شیره یاخیردیز و بیئه ده یاخیرسبز .

ایندی آی کلک بازلار ، ای انقلابا دالی دان خنجر وولانلار و ای مصلحتی بینگی مسلمانلار دئیین گورک وابسته ی بیگانه کیم دیر ؟ و کیملر ایندی امام امت خمینی نین دوزگون خطی مقابلینده چاققال کیمی زوزه چکیر و آمریکانین یدی نجی توطئه سین پیاده ائدیر ؟ و قریوقی ازیلمیش ایلان کیمی جان آتیر ، اربابین ، ایران خالقلاری نین ضد امپریالیست انقلابی نین ضربه سی آلتیندان نجات وئریب و بیر آبری فرعی دوشمان اونون بیئرینه قویا . ای دین و امت دوشمنلری ، ایندی کیملر دیر - تهران - قم - مشهد - اصفهان شهر لرینده بایقوش کیمی اولایرلار و مبارز روحانیت خطینه شاخ و شانه چکیرلر ،

او هانسی ملت پرست و آزادلیق شعاری وئرلر دیر کی صهبونیست رادیولارینا غذا وئریرلر و آمریکا ، انگلس ، سایر ضد انقلاب رادیولاری منطقه ده هانسی بی صفت لرین بانلاماقلارینا چم چم و به به دئیرلر ؟

کیملر ایندی کی زماندا خلقین توجهین دوگوش میدانلاریندان ، فرعی هایهوی لارا
سوق ائدیدلر؟ کیمدیر ایندی بو حقه کلکلریله نفاق طلبین چالیر؟ بونلار کیملردیرلر؟

ج - انقلاب یولوندا

سئوالی نین جوابین بویوزادهن خبر آل
واشینگتون دا ایچهن ناب باده دن خبر آل
آیاق یالین لارا وچون ، کنفرانس ، میتینگ وئره
که "گووباغچالی" "زنبوره" "غار" دن خبر آل
کاسب لارا گتیره ، وعدهی سر خرمن
بو بعضی ، ناخلف و بی ار' ده دن خبر آل!
او کس که چوخ دانیشیر ، هی وئیرر شعار منم
یالان دی سوئلری ، لاف و گزاف دن خبر آل

۵۹/۱۰/۴ بی نوا چی قولیان

" تربچه های پوک " عنوانی بونا گوئره
دنیا مائوئیست لرینه (آدلارینی کمونیست
قویوبو " اوچ دنیا " و " سوسیال امپریالیست "
نظریه سینی گو شه پیلره) وئریلیب کی مائوئیست
لرده بو اوزی قرمزی و ایچی بوش تورپلار کیمی
ظاهرده انقربی اما اصلینده علمی سوسیالیزمین
دشمنی دیرلر .

" تربچه های پوک " کلمه سینی دیلیمیزه
چئویرمک ایچین " لاک یومورتا " سو زونی پینشهاد
ائدیرم کی دریندن مائوئیست لره اوخشاییر .
چونکی

لاک یومورتا جوجه وئرمز .
باخسان یومورتا دی اما بییلیمز .

اردبیل اوشاغی

۴۶

دئدی : بیزیم کرخانانین بی یه سی دوزدی کی
بو یوک بیر سرمایه داری اما انقلابی
آداما اوخشور .

دئدیم : بوکی اولمایان بیر شی دی . بئمله
آداملاردان انقلابی چیخماز .

دئدی : واللله نئجه دفعه ئوزگوزومنن میزینین
" میزان " و " انقلاب اسلامی " روزنامه
سینی گورموشم .

دئدیم : کیشی " کهنه مبارز " لردن دی کی
اوندا .

دئدی : هاردان بیلدین بونی ؟

دئدیم : گنت ئوزوندن سوروش گوئر نئجه ایل
شاهنان مبارزه ائله ییب اوتوز ایلدن
بیر گون آشاغی گلسه بیل کی من بالان
دئدیم .

انقلاب یولوندا

آذربایجان مدنیت جمعیتی نین اون بیئش گونلوک ادبی - سیاسی مجموعه سی .
یازیچیلار هیئتی نظری آلتیندا . مدیر و مسئول یازیچی ح . صدیق . مکتوبلاشما
آدرسی : صندوق پستی ۴۱/۳۷۶۷ ، منطقه ۱۴ ، تهران . بوراخیلیش یئری : کتابخانه انقلاب ،
پاساژ هواپیمائی ، خیابان انقلاب ، تهران . یازیچیلار هیئتی گلن یازیلاردا دکیشکلک
آپارابیلر . گوئندریلن یازیلار چاپ اولسون ، اولماسین ، گئری قایتاریلماز . اثرلر اوخوناقلی
خط ایله گوئندریلمه لیدیر .

خمسه و آذربایجانین بوتون عمومی کتابخانالاری ، مسجدر ، مدرسهر ،
وانجمن لر ، عین زماندا دونیانین هر نقطه سینده اولان آذربایجان شناسلیق
آکادمیک شعبه لری ، رسمی تقاضا ایله بیرلیکده ئوز آدرسلرین بیزه گوئندر مکه ،
مجله میزین مجانی آبونه شرطیندن استفاده ائده بیلرلر .
آذربایجاندا یاشایان بوتون کارگرلر ، محصللر و معلم لر ایلیک آبونه نین
یاریسین گوئندر مکه ، مجله میزه آبونه اولابیلرلر .
آبونه حقی گوئندرمه حواله آدرسیمیز بئله دیر : حساب شماره ۱۷۴
بانک ملت (عمران سابق) شعبه دانشگاه تهران .
حواله قبضی ، تقاضا و آدرسنزی " صندوق پستی ۴۱/۳۷۶۷ ، منطقه
۱۴ تهران " آدرسینه گوئندر مله یسیز .

Inqilab Yolunda (On the way of revolution)

Azerbaijani political and cultural collection.

Edited by : The Association of Culture of Azerbaijan.

Director : H.M.Sedia. P.O.Box 41/3767, Tehran - 14, IRAN.

یکانین زانوبه جشنی

نیمه نیمه با براندا -
عود به سن!

دیجیتال کننده : نینا پویان